

Stichting Eijdsens Verleden

Secretariaat: Postbus 72, 6245 ZH Eijdsen

Telefoon: 043-4093273 (secretaris); 043-4094231 (voorzitter); 06-33109125 (penningmeester)

E-mail: secretaris@eijdsensverleden.nl

Website: www.eijdsensverleden.nl

Bankrelatie: NL15 RABO 011 50 96 590 (RABO-bank)

Wilt u het werk van de Stichting Eijdsens Verleden financieel steunen, dan kunt u dit doen door een abonnement te nemen op *Uit Eijdsens Verleden*. De minimale bijdrage per jaar bedraagt 15,00 euro. Graag overschrijven op bovenstaande rekening, onder vermelding van uw naam en adres.

Losse nummers van *Uit Eijdsens Verleden* zijn te koop bij Kadowinkel Prickaerts (Breusterstraat, Eijdsen), bij de winkel in huishoudelijke artikelen van Partouns (Kerkstraat, Eijdsen), bij de bibliotheek in Eijdsen (Poelveld) en bij de penningmeester van de Stichting. De prijzen bedragen 5 euro voor een regulier nummer, 10 euro voor een dubbelnummer en 10 euro voor een kleurenitgave (steeds exclusief eventuele verzendkosten).

Overname van artikelen of afbeeldingen uit Uit Eijdsens Verleden [ISSN 0920-3915] is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Stichting Eijdsens Verleden.

Vormgeving en druk: 5NUL8 Grafische Producties, Valkenburg, www.5nul8.nl

Aan den lezer

De bijdrage in het vorige nummer [130] van *Uit Eijdsdens Verleden* over de teloorgang van de middenstand in Eijdsden in de periode 1930-1960 heeft heel wat reacties opgeleverd. Herkenning, melancholie, vertwijfeling, bezorgdheid, kortom het 'het tuinpad van mijn vader'-gevoel zoals dat zo mooi werd bezongen door Wim Sonneveld (die overigens nooit in een dorp heeft gewoond, noch herinneringen heeft gehad aan een tuinpad van zijn vader) overheerste. In deze uitgave van *Uit Eijdsdens Verleden* wordt het winkelbestand en het overzicht van neringdoenden van Eijdsden in de periode 1960-1970 onder de loep genomen. Vergelijking van de situatie destijds met die van vandaag de dag is al even dramatisch. De snelle ontwikkelingen in het winkelgedrag van consumenten en de ontwikkelingen in de wijze waarop verkooporganisaties hun waren aanbieden geven overigens weinig hoop voor de toekomst. Wanneer de consumenten dan ook nog zelf hun brood en schoenen kunnen gaan '3D-printen' dan lijkt het erop dat straks naast 'oude ambachten' ook 'oude winkels' nog slechts tijdens braderieën en in musea door het nageslacht bewonderd kunnen worden.

Een zelfde neerwaartse ontwikkeling heeft ook de eertijds bloeiende fruitteelt [en groenten, bloemen en bometeelt] in Eijdsden ondergaan. Van het centrum van de kersenteelt met een eigen veiling, is thans nog slechts een bescheiden rol weggelegd voor de telers van met name appels en peren. In 1948 voorzag wijlen oud-burgemeester Duijsens een bloeiende toekomst voor Eijdsden als fruitland. Het mocht niet zo zijn. Zijn destijds geformuleerde visie op dit punt volgt hierna.

Van feestelijker aard zijn de bijdragen over het 'schijfschieten' in Breust in 1680 en het relaas van wijlen Karel Mathijs (pseudoniem van de Maastrichtenaar dr. Charles Thewissen) over de Bronk in Eijdsden omstreeks 1949.

Schijfschieten was een veel voorkomende vorm van onschuldig vertier, waarbij behendigheid voorop stond. Nieuw is de constatering dat men voor geldprijzen speelde en dat ook de kanunniken van het kapittel van Sint Martinus van Luik zich hierin niet onbetuigd lieten.

Dit jaar is het precies 850 jaar geleden dat paus Urbanus IV met de publicatie van de bul *Transiturus de hoc mundo* bepaalde dat voortaan in alle katholieke kerkprovincies Sacramentsdag gevierd moest worden. De bronk in de parochie Breust-Eijdsden is daar nog steeds getuige van. Het verhaal van Karel Mathijs laat zien hoe de bronkfeesten kort na de oorlog in Eijdsden werden gevierd. In vergelijking met het heden zijn ertal van verschillen te ontwaren.

Op 18 december 2012 besloot de gemeenteraad om het voormalige Ursulinencomplex c.q. het voormalige gemeentehuis van Eijdsden (-Margraten) aan de in Gronsveld woonachtige Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn te verkopen. De genealoog, historicus en uitgever had de beste plannen voorgelegd om het monumentale en historische pand, gelegen aan de Breusterstraat tussen de dorpskernen van Breust en Eijdsden, voor de gemeenschap te behouden. Zijn bedoeling was om in het pand onder meer een museum voor familiegeschiedenis in te richten. In het museum zou module-gewijs heraldiek, evolutie, mythologie, stamboomonderzoek, genetica en andere aspecten van verwantschapsonderzoek aan de orde worden gesteld. Zijn plannen werden in recordtijd werkelijkheid. Op 16 mei 2014 is het al zover. Dan vindt de officiële opening plaats van het Internationaal Museum voor Familiegeschiedenis. De openingsexpositie, hoe treffend in het Karel de Grote-jaar (hij overleed in 814 te Aken), is gewijd aan Karel de Grote en zijn afstammelingen. De Stichting Eijdsdens Verleden is zeer verheugd met de komst van dit museum, enerzijds vanwege het behoud van het Ursulinencomplex, anderzijds vanwege de belangrijke impuls die van dit museum kan uitgaan naar het historisch- en het familieonderzoek in Eijdsden.

Henk J.L.M. Boersma,
voorzitter van de Werkgroep Redactie *Uit Eijdsdens Verleden*

Schijfschieten te Breust in 1680

Henk J.L.M. Boersma

In de 17de eeuw, maar ook daarvoor en nog lang daarna, werd het leven op het platteland bepaald door het ritme van de seizoenen en het dag-en-nacht-ritme van de natuur. De boerenbevolking verdiende de dagelijkse kost letterlijk in het zweet des aanschijns. Het dagelijks ritme werd af en toe onderbroken met kermessen en door de heiligenkalender gedicteerde feestdagen of door de overheid ingelaste bid- en dankdagen. Vertier was er nauwelijks. Het ontbreken van kunstmatig licht was een belangrijke beperking daarbij. Uit verschillende bronnen is bekend dat herbergbezoek, dansen, kaarten, dobbelen, ganswerpen en schijfschieten zo ongeveer de enige activiteiten waren die buitenshuis plaatsvonden ter ontspanning en dan nog met name voor de mannen. Vrouwen werden geacht thuis te zijn. Niet zelden (=vaak) leidde het nuttigen van drank buitenshuis tot verbale ruzies en vechtpartijen. En dat is weer de reden waarom wij over vertier buitenshuis goed geïnformeerd zijn, met name wanneer bij de vechtpartijen gewonden waren gevallen of andere schade was geleden.

In het archief van de schepenbank van Breust, dat bewaard wordt in het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht, bevinden zich verslagen van het schijfschieten zoals die in 1680 in Breust hebben plaatsgevonden (inventarisnummer 2670). Uit de verslagen blijkt echter geenszins dat het er wild aan toe was gegaan. Dat er toch aan verslaggeving werd gedaan moet dus een andere reden hebben. Deze blijkt evenwel niet uit de verslagen zelf. Misschien betreft het slechts de neerslag van het wedstrijdverloop juist om onenigheid te voorkomen en zijn de verslagen door toeval bewaard gebleven. Dit lijkt de meest logische verklaring omdat van geen enkele andere bijeenkomst een verslag bewaard is gebleven. Of was het schijfschieten in Breust zo uniek dat het verslag daarom voor de eeuwigheid werd opgeborgen?

Schijfschieten

Het relaas van het 'schijfschieten' in Breust laat helaas ongewis op welke wijze het spel precies werd gespeeld. Schijfschieten was een wijdverbreid behendigheidsspel, waarvan meerdere varianten bekend zijn. In het algemeen was het de bedoeling om met een kruisboog of geweer op een papieren roos (schijf of doel) te schieten die op een van stro samengestelde baal was bevestigd. Degene die in een vooraf afgesproken aantal schoten de roos wist te raken werd tot winnaar uitgeroepen of wist daarmee een of meer-

dere punten te vergaren en zo in een volgende ronde te komen, enzovoort totdat de beste schijfschieter overbleef. Op basis van de puntentelling kan geconcludeerd worden dat in Breust minstens drie ronden werden geschoten en dat gestreden werd voor de eerste, tweede en derde plaats. De winnaars werden verblijd met geldprijzen.

Men verwarre het schijfschieten niet met het (koning)vogelschieten of papagaaischieten, zoals dit nog wordt beoefend door schutterijen, meestal op tweede pinksterdag. Hierbij wordt een houten model vogel, de papagaai, op een paal of verhoogde stellage geplaatst. Degene die het laatste restant van de vogel van de stellage schiet wordt voor een jaar tot koning van de schutterij benoemd.

Beide vormen van vertier werden naast elkaar beoefend.

Schijfschieten te Breust

In Breust werd op 3 achtereenvolgende zondagen in oktober 1680 de 'schijf geschoten':

Op den 13 8bris [oktober] 1680 is de schijff achter Bruest geschoten woerden overmits [door] de heeren Canoniken van St. Merten [van Luik], Heeren alhier [Breust was onderhorig aan de prins-bisschop van Luik], ende andere su [zo]volgen [zie in de tabel onder 13 oktober].

Afb. Huis Singraven (Twente), "Schijfschieten op het Loo", schilderij van T.P.C. Haag (1732-1812), hofschilder van stadhouder Willem V. De afbeelding toont zowel het schieten op de schijf als het schieten op de op een paal bevestigde vogel (papegaai). Eig. Stichting Edwina van Heek (afb. beschikbaar gesteld door Daan van Mierlo, beheerder Huis Singraven, waarvoor dank).

Den 20 8ber [oktober] 1680 de schijff nochmaels geschoten ter plaetsen als op d'ander syde [lees: achter Breust], met de naervolgende persoenen [zie in de tabel onder 20 oktober]. De prijzen sijn 2 .... ende 1 ..... deur Jan Knibbens ge.....

Den 27 8ber [oktober] 1680 de schijf geschoten nochmaels achter Breust [zie in de tabel onder 27 oktober].

De genoemde zondagen zijn geen bijzondere feestdagen of anderszins belangrijke dagen. Misschien dat het 'schijfschieten' als vertier was bedoeld als onderdeel van oogstfeesten (vergelijk de bekende oktoberfeesten) ter gelegenheid van de afsluiting van de werkzaamheden vanwege het oogstseizoen.

Bij de organisatie van het schijfschieten waren minstens drie personen betrokken. Degene die de schijf moest 'oprichten', de 'wijser' (spelleider) en de 'schrijver' die de resultaten van de deelnemers vastlegde.

De schijf waarop werd geschoten was geplaatst ('opgericht') in het veld te Breust achter het huis van Frambach. De opdracht daartoe was aan sr. [sieur] Jan Knibben gedaan, maar deze was daartoe niet in staat geweest vanwege het overlijden van zijn broer Peter Knibben. Daarom was de 'schijf' opgesteld door sr. [sieur] Wijers, de griffier van de schepensbank van Breust. De wijser en de schrijver ontvingen een kleine vergoeding voor hun werkzaamheden. Op 27 oktober werden zij met name genoemd: Wijnant Wolffs en Jan van Mesch. Aangezien zij ook niet voorkomen op de deelnemerslijsten van 13 en 20 oktober is het aannemelijk dat zij ook op die dagen hun werkzaamheden hebben verricht.

Er werd geschoten om 'gelt' dat door de deelnemers moest worden ingelegd. Iedere deelnemer betaalde 5 stuivers. Het aantal deelnemers bedroeg respectievelijk 17, 23 en 25 personen op de drie achtereenvolgende speldagen in oktober 1680. Uit de deelnemers-

Tabel: Overzicht van de deelnemers aan het schijfschieten in Breust op 13, 20 en 27 oktober 1680 en het resultaat (R) van hun handelen. In vet de namen en de volgorde van de respectievelijk winnaars

Nr	13 oktober		20 oktober		27 oktober	
	Naam	R	Naam	R	Naam	R
1	Den heer Canonick Le Ron	110	Jan Knibbens (1)	10010	Sr. [sieur] Barth. Wijers greffier	111
2	Sr. [sieur] Canonick Rouert	111	Sr. [sieur] Bartholomeus Wijers	110	Christiaen Lousberg	111
3	Bartolomeus Wijers (1)	010	Willem Lambiers (2)	00110	Jean Surmon	1011
4	Mr. Vlicxs	111	Arnold Teunens	11	Jacob Jegers	11
5	Cristiaen Mor	11	Jean Sermond (3)	10010	Merten Mor	1101
6	Peter Jeuckens	110	Andries Bor	011	Gielis Mor	111
7	Loodewick Gulpen	11	Peter Frambachs	11	Kerst Mor	111
8	Gilis Mor (3)	001	Hendrick Blonden	11	Hans Jurgen Dumon	111
9	Merten Mor	11	Gielis Mor	110	Willem Koeck	111
10	Jean Surmon	11	Peter Rutten	11	Gielis Broun	111
11	Gilis Broun	110	Kerst Mor	11	Thomas Mor	111
12	Peter Adem	101	Christiaen Pinckers	11	Aert Gelissen (2)	1001
13	Jean Surmon	11	Willem Hoffen	111	Johannes Graven (3)	0110
14	Nelis Teut	111	Loduwyk van Gulpen	111	Candidus Mor	0111
15	Arnolt Teunen	11	Gilis Broun	11	Peter van der Linden (1)	1000
16	Willem Hoffen (2)	001	Aert Gelissen	11	Hendrick Francken	0111
17	Aert Gillisen	101	Matthijs Jeuckens	11	Peter Rutten	111
18			Johannes Grauen	111	Willem Hoffen	111
19			Pieter van den Hoff	101	Peter Peters	11
20			Jan Pouwelssen	11	Peter Frambachs	1011
21			Nelis Theut	111	Peter van den Hoff	111
22			Elias	11	Hendrick Blonden	1101
23			Willem Koeck	11	Willem Lebens	111
24					Nelis Theuth	111
25					Jan vuytten Desch	111

lijsten blijkt dat alleen mannen hebben (mochten?) deel genomen aan het behendigheidsspel.

Het inleggeld voor de wedstrijd van 13 oktober bedroeg 90 stuivers. Daarvan werd 35 stuivers uitgekeerd aan de winnaar ('hoegsten prijs'), 27 stuivers aan 'den tweeden' en 23 stuivers aan 'den derden oft lesten'. Het verschil tussen de inleg en de uitgekeerde prijzen, 5 stuivers, was door de winnaars (respectievelijk 10, 6 en 4 oord)[een stuiver was onderverdeeld in 4 oorden] aan 'den wijser' uitgekeerd. De prijswinnaars waren: sr. Wijers, Willem Hoffen en Gillis Mor.

Op 20 oktober bedroeg het prijzengeld 5 gulden en 8 stuivers. De inleg was 5 gulden en 15 stuivers. Over het verschil ad 7 stuivers zijn geen gegevens vastge-

legd, maar zal tervergoeding zijn aangeboden aan de schrijver en de wijzer voor hun diensten.

Jan Knubbens won de eerste prijs (van Breust). Willem Lambiers de tweede (van Oest) en Jean Sermond de derde (van Weseth [Visé]).

De wedstrijd op 27 oktober werd gewonnen door Peter van der Linden. Hij kreeg 2 gulden en 8 stuivers toegeschoven. Aert Gelissen, die tweede werd, ontving 1 gulden en 18 stuivers; Joannes Graven, die derde werd, ontving 1 gulden en 8 stuivers prijzengeld. De inleg bedroeg 6 gulden en 5 stuivers. Er werd 5 gulden en 14 stuivers uitgekeerd. 'De rest heeft wijser ende schrijver gehat te weten'.

Eijsdens toekomst als fruitland

H.J.L.E. Duijsens †

In de periode 1946-1948 verschenen drie jaargangen van het (katholiek) cultureel magazine *Zuidenwind*. Het was een maandblad waarin aandacht werd geschonken aan specifiek Limburgse zaken en het eigen karakter van Limburg werd uitgedragen. In 1948 (derde tevens laatste jaargang) verscheen een dubbelnummer (5-6) dat in zijn geheel gewijd was aan "aan problemen, die voor het naoorlogse Limburg van groot belang zijn." Wijlen oud-burgemeester van Eijsden H.J.L.E. (Emile, Miel) Duijsens ontvouwde hierin zijn toekomstvisie. Hij zag voor Eijsden een mooie toekomst als fruitland weggelegd, waarin een goed inkomen voor de fruitkwekers was gegarandeerd en veel mensen emplooi zouden vinden in fruitteelt en de daaraan gerelateerde ambachten en beroepen. Zijn beeld van de toekomst was sterk beïnvloed door zijn afkomst, hij was een zoon van een fruitteler, met weinig oog voor de tekenen van de nieuwe tijd. Klaarblijkelijk ging hij ervanuit dat de draad weer werd opgepakt daar waar deze voor de oorlog was blijven liggen. Hoe anders zou een en ander uitpakken als gevolg van de stijgende loonkosten, het verdwijnen van hoogstambomen en de goedkope import van fruit van elders. Als laatste icoon van de fruitteelt van weleer werd omstreeks 1970 de fruitveiling van Eijsden gesloten en werden de gebouwen afgebroken. Omstreeks dezelfde tijd sloot ook de laatste stroopfabriek van Eijsden.

Emile Duijsens werd geboren te Mesch op 14 augustus 1914 als zoon van fruitteler Josephus Hubertus Duijsens (tevens burgemeester van Mesch van 10-6-1919 tot aan de opheffing van de gemeente en de samenvoeging met Eijsden per 1-1-1943) en van Maria Emma Cornelia Debeij. Ondanks de ogenschijnlijk goede vooruitzichten als fruitteler ambieerde hij een ambtelijke c.q. bestuurlijke carrière. In 1940 begon hij als ambtenaar ter secretarie in Mesch. Van 30 augustus 1940 tot en met 1 november 1940 was hij tevens waarnemend secretaris van Sint Geertruid. Per 2 mei 1945 werd hij benoemd tot plaatsvervangend burgemeester van Cadier en Keer, bij K.B. van 26 mei 1945 volgde zijn benoeming tot burgemeester. Per 1 mei 1947 volgde zijn benoeming tot burgemeester van Eijsden, waar hij tot aan zijn pensionering per 30 april 1971 in functie bleef. Hij overleed te Maastricht op 13 mei 1979 en werd begraven te Mesch. Gehuwd geweest met Corry Gielens.

(redactie, H.B.)

Volgt hierna het artikel van wijlen oud-burgemeester van Eijsden H.J.L.E. Duijsens 'op gevaar af beschouwd

te worden als utopist' zoals dat in *Zuiderlicht* verscheen in 1948.

Eijsdens toekomst als fruitland

Knappe economen hebben ons, wat land- en tuinbouw betreft, een zeer moeilijke toekomst voorspeld. Om in de internationale productie- en consumptiestrijd te kunnen blijven meedoen moet de Nederlandse boer, tuinder, fruitteler, bloemist, enz. zich gaan toeleggen op de productie van kwaliteitsproducten. De tijd van het massaproduct is voorbij en nu zal Nederland op de internationale markt moeten verschijnen met iets hoogstaands en toch nog kunnen concurreren. De Nederlandse land- en tuinbouw zal dus twee dingen moeten doen:

- 1) de hoogst mogelijke kwaliteit zien te bereiken;
- 2) produceren tegen zo laag mogelijke kostprijs.

Nu stemt het tot tevredenheid, ja zelfs tot trots, dat „men” onze Nederlandse grondgebruikers hiertoe in staat acht.

Het is dus een eis, dat iedere grondgebruiker zich hierop bezint en maatregelen neemt om straks niet ten onder te gaan. Dit ter inleiding!

Hoe staat het nu in Eijsden op agrarisch gebied?

Zelfs de oppervlakkige beschouwer ziet dat de ideale toestand verre van bereikt is. Eijsden kent het zogenaamde gemengde bedrijf, een combinatie van akkerbouw, veeteelt en fruitteelt.

De Eijdsense boer heeft dus zijn aandacht te verdelen over deze drie takken van bedrijf. Vaak stellen deze onderdelen zelfs tegenstrijdige eisen, zodat de landbouwer, veeboer, fruitkweker er „maar wat van maken moet”.

Tot zijn eer moet gezegd dat hij dit in het verleden op voorbeeldige wijze deed. Maar .... nu we ons in Nederland economisch moeten heroriënteren kan het gemengde bedrijf niet goedkoop genoeg produceren en is gedoemd tot pauperisme te vervallen. Er is dan ook een sterk streven merkbaar tot specialisering. Volgens deskundigen heeft Zuid-Limburg nog een toekomst indien het zich specialiseert op fruitteelt.

Eijsden, fruitcentrum

Is dit iets voor de gemeente Eijsden? Hier mag ik wel met een volmondig: Ja! antwoorden.

Cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek geven als gemiddelde Nederlandse productie aan fruit over de jaren 1936-1939 een productie van 165.376.000 kg. fruit. Om te voldoen aan de binnenlandse consumptie van 31½ kg. fruit per hoofd van de bevolking werd per jaar nog ingevoerd, onder andere: 79 miljoen kg. sinaasappelen, 11½ miljoen kg. rozijnen, 10 miljoen kg. krenten, 26 miljoen kg. bananen, 17½ miljoen kg. appels, 3½ miljoen kg. peren, 14 miljoen kg. noten en droge vruchten tot een totaal van 185.779 ton eetbare vruchten. Wat de binnenlandse consumptie betreft, kan intensivering van de fruitteelt geen kwaad. Na de jaren 1936-1939 heeft de fruitverwerkende industrie een hoge vlucht genomen, getuige onder andere de jaarlijkse gemiddelde uitvoer van 21.764 ton vruchtenpulp.

Deze fruitverwerkende industrie was het, die het eigenaardige verschijnsel schiep, dat de mindere kwaliteiten fruit - ja zelfs valfruit - nog prijzig waren. Hierbij komt nog dat de seizoenen 1945 en 1946 praktisch geen buitenlands fruit kenden (deviezen) en dus de Nederlandse (ook de verwende Nederlandse) consument het Nederlandse product heeft leren waarderen. Het grote publiek kent nu de smaak van ons nationaal product en zorgen wij nu, dat de kwaliteit van

Afb. 1. H.J.L.E. (Emile) Duijsens (1914-1979), burgemeester van Eijsden 1945-1971.

ons product op peil is, dan heeft de banaan en vooral de Californische appel een harde dobber om ons fruit weer te verdringen. Een kwestie van aanpakken dus!!! In 1937 werden bij gelegenheid van een bijenmarkt te Maastricht gegevens verstrekt over bijenteelt en fruitteelt in Zuid-Limburg. Toen bleek dat het grondgebied van de gemeente Eijsden voor 46% werd ingenomen door boomgaard. Nadien heeft er - zij het matige - uitbreiding plaats gehad. Na de vereniging der gemeenten Eijsden en Mesch [per 1 januari 1943] mogen we wel aannemen dat Eijsden rond 800 ha. fruit heeft. Bij een gemiddelde 3000 kg. per ha. (dit is het Limburgs gemiddelde) komt Eijsden aan 'n jaarproductie van 2.400.000 kg. boomfruit. Dat dit „boomfruit” nog geen kwaliteitsfruit is, weet ieder die zijn ogen open houdt.

25% wormstekigheid in appels komt geregeld voor. 50 à 60% schurft op peer wordt door sommige verbouwers als normaal beschouwd. Dat wij dan ook op de veilingen lagere prijzen noteren dan de Betuwe en Zeeland is volkomen verklaarbaar. Verschillen van 10 tot 20 ct. per kg. waren in het verleden geen uitzonde-

ringen. De zogenaamde „kroetverbouwers” (vergeef me dit woord) [kroet is afvalfruit dat gebruikt werd voor de productie van onder meer stroop] bederven de zaak niet alleen voor zich zelf, maar drukken ook de gemiddelde kwaliteit dermate dat de vooruitstrevenden in hun goodwill een sterke rem ondervinden. Bovendien kent Eijsden nog zeer sterk de zogenaamde beurtjaren [de afwisseling van jaren met hoge opbrengsten en lage opbrengsten, vooral bij de teelt van appels, kan beperkt worden door het selectief snoeien van bloei]. Veilig mogen we dan ook aannemen dat bovengenoemde schatting van 2.400.000 kg. niet elk jaar bereikt wordt. Wil Eijsden zijn naam als fruitland in ere houden - haast had ik geschreven: in ere herstellen - dan moet er een grote verandering komen. Voor de fruitkwekers zelf is het een eis „zijn of niet zijn”.

Om geen misverstand te doen ontstaan wil ik nog eens nadrukkelijk vaststellen dat in dit rapport enkel behandeld wordt de intensivering van de fruitteelt, dat wil zeggen de bestaande, boomgaarden tot hogere opbrengsten opvoeren door verbetering van cultuur - technische behandeling.

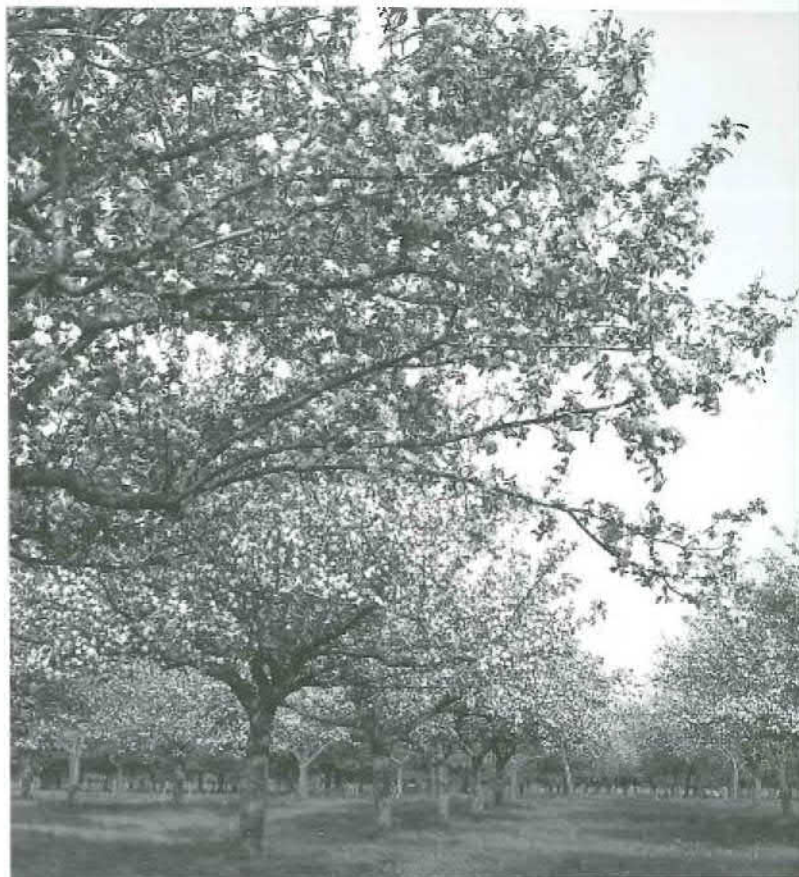
Waarom geen rendement?

Eijsden is een fruitland - misschien al eeuwen, - dus .... is door de geschiedenis bewezen, dat de grond, het klimaat, de levensduur der bomen, de resistentie tegen ziekten, enzovoorts goed zijn. De oorzaken, waarom de fruitteelt niet rendeert, moeten dus ergens anders liggen. Deze zijn onder andere:

- 1) het reeds genoemde gemengd bedrijf;
- 2) tekort aan vakkundig personeel;
- 3) te geringe vakkennis.

Hier moet dus de verbetering beginnen. Goed geleide Limburgse boomgaardbedrijven hebben een gemiddelde jaarlijkse opbrengst van 12.000 kg. per ha., wat neerkomt op 150 kg. per boom (80 bomen per ha.). Wordt de fruitteelt in Eijsden op dit peil gebracht, dan betekent dit een jaarproductie van 800 ha. x 12.000 kg. = 9.600.000 kg. kwaliteitsfruit. Een meeropbrengst dus van 7.2 miljoen kg. Dit geeft tegen een nuttig rendement van 25 cent per kg. een vermeerdering van het fruitkwekersinkomen met 1.800.000 gulden.

Dit fruit moet ook geplukt worden. Stellen we de verhouding kersen tegen pitvruchten op 600.000 kg. kersen en 9.000.000 kg. appels en peren, dan vragen de kersen ongeveer 6000 plukdagen (100 kg. per

Afb. 2. Appelbomen in volle bloei, Eijsden ca. 1960 (foto: A. Smeets; collectie SEV nr. 3488).

dag) en de pitvruchten 10.000 plukdagen (900 kg. per dag). In totaal eist het plukken dan rond 16.000 dagtaken.

Berekend tegen een dagloon van f10,- zal het plukken een vermeerdering van het „volksinkomen” brengen van .... f160.000,-.

Andere cultuurtechnische werkzaamheden als snoeien, spuiten, omenten [lees: om enten; het voorzien van (enten) bestaande stammen met beter renderende fruitrassen] enzovoorts zullen ook in loondienst verricht moeten worden. Berekeningen hierover zijn moeilijk te maken, zodat ik me daaraan niet durf wagen. Hier kunnen we beter afgaan op cijfers, berekend door statistici van de Directie van de Landbouw. Het goed geleide boomgaardbedrijf vergt per jaar per ha. 1200 arbeidsuren. Eijsden zal dan in de toekomst in de boomgaarden nodig hebben een arbeid overeenkomend met 800 x 1200 uren of 960.000 arbeidsuren. Dit is bij 8 uur arbeid per dag gedurende 300 dagen een bezetting van 400 volwaardige arbeidskrachten, met andere woorden de fruitteelt in Eijsden kan 400 huisvaders hun dagelijks brood laten verdie-

Afb. 3. 'Op 'n kersje werd niet gekeken'. Opname uit 1929 bij gelegenheid van het bezoek van fruittelers aan de boomgaard van fruitteler Habets waar de resultaten werden bekeken van de besproeiing tegen rupsen en ziekten in de boomgaard (foto: Limburg in Beeld, 3de jrg nr. 40, 3 juli 1929, voorpagina; collectie SEV nr. 420).

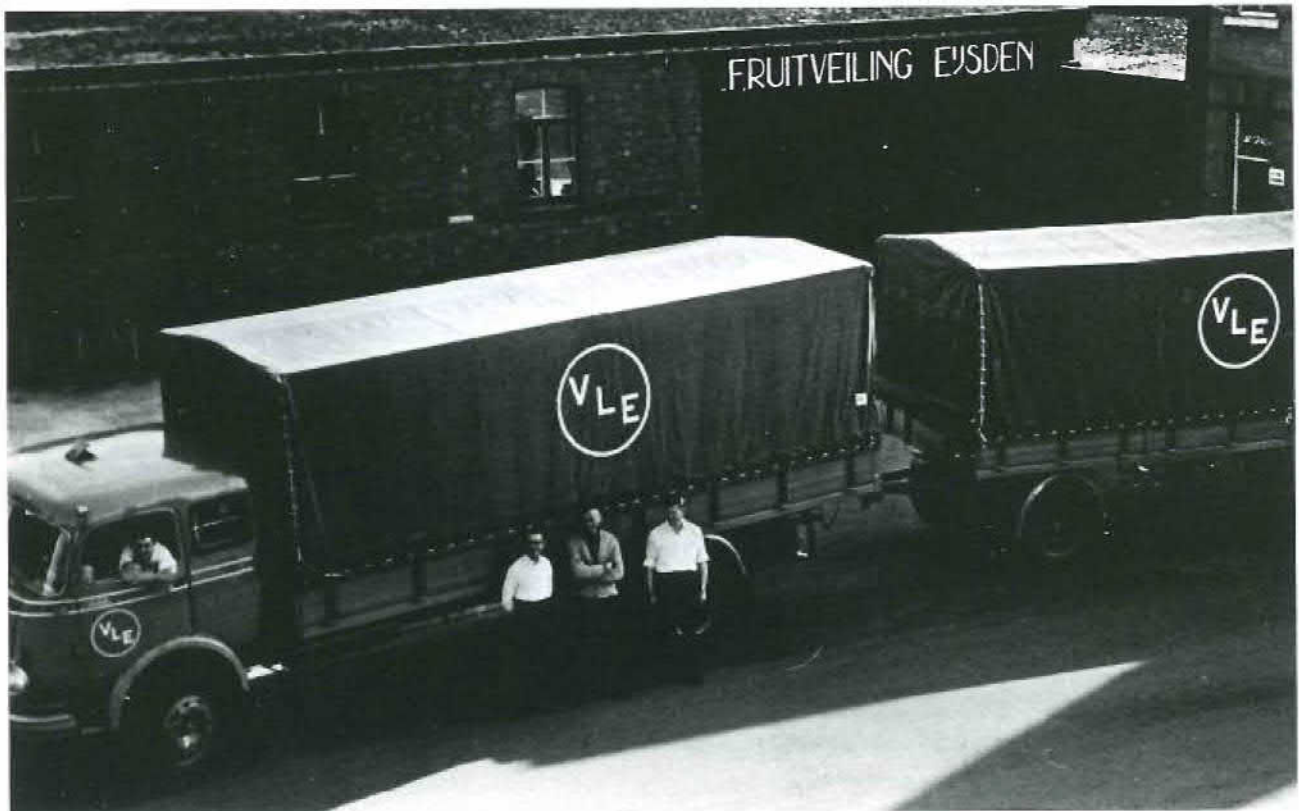
Afb. 4. Keren en rapen van appels door mev. Wijnands in een tuin op de hoek van de Kapittelherenstraat en de Breusterstraat, 1986. Bepaalde soorten appels (sterappels; variëteit 'Jan Steen') werden op kleur gebracht door ze op strobedden in de zon te leggen. De appels moesten regelmatig worden gekeerd. Wanneer ze op kleur waren werden ze geraapt voor verkoop en consumptie (foto: Ria Huijnen; collecties SEV nr. 3247).

Afb. 5. Opslag van appels ten behoeve van de stroopproductie bij de voormalige Stroopfabriek Henquet aan de Prins Hendrikstraat, 1939 (collectie SEV nr. 2743).

Afb. 6. De voormalige Fruitveiling Eijsden aan de Wilhelminastraat met op de voorgrond de vrachtwagen van fruit- en brandstoffenhandelaar Michel Voncken-Lenaerts (Breusterstraat; VonckenLenaertsEijsden), ca. 1950. In de cabine Jacques Vrancken (foto: A. Smeets; collectie SEV nr. 3489).

nen. Berekend naar een normaal gezin ad 3 kinderen kunnen dus 2000 personen van de arbeid in de fruitteelt leven [berekening inclusief de echtgenote van de kostwinnaar].

Wordt bij verkoop van het fruit per kg. eentiende cent ingehouden, dan levert dit een bedrag op van f 9.600,-. Dit bedrag zou te verdelen zijn onder de bijenhouders, die in het bloeiseizoen hun bijen ter beschikking stellen van het algemeen belang. Of deze bijen nu eigendom zijn van een fruitkweker, een zinkwitarbeider of grootimker, doet weinig af aan het feit, dat de Eijdsense bijenhouders 9600 gulden verdienen aan de fruitteelt.

In mijn beschouwing was het fruit tot nog toe einddoel. Van nu af wil ik het fruit beschouwen als grondstof.

Deze 9.6 miljoen kg. fruit moeten vervoerd worden, gesorteerd, verpakt, geveild enzovoorts. Veilingpersoneel, openbaar vervoer, sorteerdere, inpaksters, vervaardiger van het fust [houten vat], koopman, middenstander zijn even zovele loontrekkers van de fruitteelt.

Eijdsens kansen staan goed

Ik ben geen econoom, maar toch durf ik beweren dat de afzet van het fruit voor Eijdsen geen bezwaren zal meebrengen. Eijdsen is zeer gunstig gelegen tegen grote bevolkingscentra aan, onder andere de Mijnstreek en Maastricht. Goed aangepakt en uitgewerkt volgens een weloverwogen plan kan Eijdsen een schitterende fruittoekomst hebben en zijn naam van fruitland met ere dragen.

Als „nevenindustrie” zouden te noemen zijn:

- a) handel in meststoffen, bestrijdingsmiddelen tegen ziekten, enz.;
- b) handel in en reparatie aan sproeiwerktuigen, plukkersgereedschap, enz.;
- c) niet in het minst: de fruitverwerkende industrie met name de fabriekmatige verwerking van fruit tot stroop, jam, vruchtenpulp, vruchtenwijn en limonade.

Eijdsen heeft reeds zulke industrieën. Deze kan dus sterk uitgebreid worden en vele arbeiders hun dagelijks brood bezorgen. Ten overvloede mag ik nogmaals er op wijzen, dat ik enkel uitga van intensivering van bestaande boomgaarden. Om bovenstaande te bereiken is dus geen of een zeer geringe verhoging van het bedrijfskapitaal nodig. Het bedrijf wordt ar-

beidsintensiever, wat, van sociaal oogpunt uit gezien, een gelukkige „arbeidsbelegging” is. Zeervelen zien zich een toekomstmogelijkheid geschapen.

Mogelijk heb ik voldoende aangetoond dat voor Eijdsen een grote toekomst is weggelegd, en rest me nog de middelen aan te wijzen om dit te verwezenlijken. Zoals ik reeds duidelijk maakte, berust deze verhoogde conjunctuur alleen op toepassing van betere cultuurtechnische middelen, onder andere:

- 1) grondonderzoek als basis voor een doelmatige bemesting en structuurverbetering;
- 2) oordeelkundiger snoeien;
- 3) intensieve ziektenbestrijding;
- 4) behoorlijke afwerking van het product;
- 5) propaganda, enzovoorts.

De grondslag van dit alles zal moeten zijn gedegen vakkennis. Onderwijs bereikt alleen de jongere generatie, terwijl de generatie van 30 tot 60 jaar de meeste voorlichting nodig heeft en ook zal blijven nodig hebben. Wil er wat bereikt worden, dan moet er plaatselijk een intense voorlichtingsdienst zijn, geleid door een enthousiast, sociaalvoelend vakkundig persoon. Op gevaar af beschouwd te worden als utopist, zie ik in de fruitteelt een oorzaak dat het toerisme in Eijdsen zal toenemen. Ik zie immigratie, tentoonstellingen, een welvarende gemeente: dank zij de fruitteelt.

Samenvattend zou ik willen concluderen:

- 1) de tegenwoordige fruitteelt heeft weinig betekenis;
- 2) intensivering biedt grote mogelijkheden;
- 3) praktisch zou de helft van de Eijdsense bevolking van de fruitteelt kunnen leven;
- 4) de fruitverwerkende industrie kan een veel grotere vlucht nemen;
- 5) een verhoging van bedrijfskapitaal zal niet - of sporadisch - nodig zijn;
- 6) voorlichting.

Cramignon

Karel Mathijs [dr. M.A.F.C. Thewissen] †

Op 4 december 1947 publiceerde Karel Mat(t)hijns in het Limburgs Dagblad het eerste deel van zijn feuilleton *Limburgse Jaarkrans*. 'In een genoegelijke verteltrant, in een Nederlands dat nergens Hollands wordt, maar met een kleur van dialect in zinsconstructie en woordvorming, wordt hierin en vooral het feestelijke leven van een Maastrichts winkeliersgezin beschreven. Volgens nu [1954] nog heersende grammatica's zijn bepaalde zinswendingen zeker „fout”, sommige woorden zijn rechtstreeks dialect'. Zo verwoordde Paul Haimon zijn eerste indruk bij het opnieuw verschijnen in 1954 van de in een boek gebundelde verhalen. De *Limburgse Jaarkrans* verscheen voor het eerst in 1949 in een relatief eenvoudige druk (98 pagina's + inhoudsopgave) met (eenvoudige) illustraties van graficus Ed. Muller. Het boek paste in de traditie van de Mémoire-literatuur, boeken waarin auteurs hun jeugdherinneringen in vastlegden. In het Limburgse waren professor A. Grond met *Schetsen van Heihoven*, en W.J. Vroomen met *Ernst en Humor in het Limburgse boerenleven*, Mathijs voorgegaan.

In de *Limburgs Jaarkrans* besteedde Mathijs ook aandacht aan de bronk in Eijsden onder de titel *Cramignon* (pag. 77-82, uitgave 1949). Zijn verhaal geeft ons inzicht in de wijze waarop kort na de oorlog in Eijsden bronk werd gevierd. Vergelijking met de huidige situatie laat zien dat er in de loop van de tijd toch heel wat zaken zijn veranderd en dat elementen die nu deel uitmaken van de bronkviering en als 'traditie' worden geïdentificeerd, dat vaak toch nog niet zo heel lang blijken te zijn.

Karel Mathijs is één van de pseudoniemen van dr. M.A.F.C. (Charles) Thewissen. Hij werd geboren te Maastricht op 16 april 1905, als zoon van een sigarenwinkelier in de binnenstad van Maastricht, en overleed aldaar op 16 augustus 1973. Thewissen studeerde Letteren en Wijsbegeerte en promoveerde in 1939 aan de Universiteit van Nijmegen tot doctor in de Letteren en Wijsbegeerte. In het dagelijks leven was hij eerst leraar geschiedenis én journalist. Na de Tweede Wereldoorlog was hij alleen nog als journalist werkzaam, eerst bij het Limburgs Dagblad (Heerlen), later bij dagblad *De Limburger* (Maastricht). Hij had een grote voorliefde voor stad en streek en heeft daarvan in tal van publicaties blijk gegeven. (Voor een Biografie van Thewissen, zie Bèr Th. Sondeijker, in: *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden*, 1973-1974, Leiden 1975, pag. 145-152).

(Redactie, H.B.)

Volgt thans *Cramignon* van wijlen Karel Mathijs zoals dat in 1949 in zijn boek *Limburgse Jaarkrans* werd gepubliceerd.

Cramignon

Als de stadsmens hoort van kermis. Krijgt hij een visioen van stoomcarroussels en oliekoekenkramen, de somnabule [lees: somnabule = waarzegster] en het hoofd [kop] van Jut. Omtrent de landelijke kermis heeft hij weinig begrip en oordeelt, dat er niets te doen is. Inderdaad, men kan per auto op een achtermiddag twintig dorpen en gehuchten passeren, en plotseling valt u op: „O! Hier is kermis!”. Ge weet zelf niet waar ge het aan merkt. Er staan geen kermiskramen, er is geen uitgelaten jool [feest] aan de gang, maar aan alle kanten vallen u de vergenoegde gezichten op van kinderen en oude vrouwtjes, van een boerenman, die in 's Zondagscostuum maar in hemdsmouwen op een stoel tegen de buitengevel zit.... niets te doen. Een paar opgeschoten blozende meisjes lopen gearmd over de weg in 't licht blauw of in 't rose, en een enkele zéér speelse - men schudt er 't hoofd over - heeft een bloem uit de haag geplukt en in haar permanentkrullen gestoken. Bij een café hoort ge de kegel- of beugelballen rollen en enkele knapen volgen het spel met dezelfde gloeiende wangen waarmee men elders een internationale voetbalontmoeting gevolgd wordt.

Afb. 1. De essentie van sacramentsdag is de aanbidding van het Allerheiligste. In de sacramentsprocessie toont de pastoor het Allerheiligste aan het volk. De hemel wordt gedragen door Alex Theunissen, Mathieu Jeukens, Sjef Lucassen en Sjef Beijers (v.l.n.r.). Op de achtergrond in het midden burgemeester Emile Duijsens, rechts van hem wethouder Sjef van Laar. Opname hoek Kerkstraat-Diepstraat, ca. 1947 (collectie SEV nummer 130).

Dit is de kermis [lees: bronk], en daarvoor reist een departementsambtenaar uit 's-Gravenhage naar zijn geboortedorp Eysden (sic!) om het niet te missen, en riskeert een militair uit Gulpen de krijgsraad.... Maar dit is niet de kermis. Dit is alleen wat u van de kermis ziet en beoordeelt in uw onwetendheid, beledigend voor de kermis door ze op één lijn te stellen met vuurwerk-in-Scheveningen of een taptoe op Koninginnedag!

De Limburgse kermisvreugde is iets wat van binnen uit komt, terwijl het gewone profane plezier van buiten naar binnen werkt en een heleboel hulpmiddelen nodig heeft, ja, een gehele beroepsmatige animeerapparatuur. Dit is het essentiële verschil. En daarom moet u er niet van staan te kijken, dat de uit Den Haag overgekomen oud-Eysdenaar kermis-Maandag toch al om elf uur naar bed ging, want de innige vreugde van de kermis beleven ook de dorpsgenoten, die zich niet in de uitgelaten pret van de Cramignon stortten.... Men wil er bij zijn, men wil thuis zijn op die dagen, zonder meer: thuis!

We waren op Broonk-Maandag in Eysden, maar het had evengoed een ander Limburgs dorp kunnen zijn, want het loopt niet veel uit elkaar, die hele serie van traditionele plechtigheden, waaraan de dorpsgemeenschap van het kleinste kind tot het stokoude grammeerke zijn vreugde heeft.

Er is gewit en gegeelseld [dit betreft het verven, kalken, van de gevels], en met die natuurlijke variatie welke de moderne architect met moeite langs wetenschappelijke wegen vindt, doet de ene boer wat te veel blauwsel, de ander wat meer ossebloed in de kalk, terwijl weer een ander meer in de oker [geel] valt. De hemel zij dank zijn ook de mooie boerenhuizen van Hoog en Laag Caestert niet in serie gebouwd, en alleen al deze aanblik van een dorp Donderdags voor Broonk is een vreugde voor het hart. We zeggen Donderdag, want het werk moet aan de kant zijn omdat Vrijdag de grote bakdag is. Wat daar in de namiddag uit de hete ovens gehaald wordt, geurt enkele gehuchten ver en zou Felix Timmermans zaliger [hij overleed te Lier op 24 januari 1947] weer levend ma-

Afb. 2. Tijdens de rondgang wordt even stilgestaan bij rustaltaren waar de benedictie wordt gegeven. Opname aan het Station (op de achtergrond een voormalig pakhuis) richting Laag-Caestert via de Caestertstraat. Op de voorgrond communicantjes, wat verder in de stoet diverse verenigingen met hun vlaggen, op de achtergrond een rustaltaar (collectie SEV nummer 114, ca. 1920.)

ken: rijste-, kronsele- [kruisbessen], appelekouwe- [abrikozen] en kersenvlaaien, linzetaarten, waarvoor Ezau zijn eerste-geboorte-recht verkwanselde [ten gunste van zijn tweelingbroer Jakob (Genesis 25:29-34: Esau kwam hongerig thuis; Jakob gaf hem te eten in ruil voor het eerstgeboorterecht)], grummele-vlaai met crème er onder, appeltaarten geruit met deeg-streepjes, hele licht gekleurde appelvlaaien en pruimenspijvlaai zwart als schoenwicks [schoensmeer]. Dertig vlaaien voor één gezin is helemaal geen overdreven voorraad. De kantonniërs van de gemeente hebben de wegen en greppels schoongeveegd, tenminste waar de Broonk langs komt, de andere straten komen niet zo nauw en de groene hagen zijn kortgeschoren. Zaterdag is men aan alle kanten bezig met het optimmeren der erebogen, de heiligenhuisjes worden gereed gezet en de kruisstokken geplant, waaraan morgen de vaantjes komen te hangen. In de namiddag ziet ge de deftige meisjes te biechten gaan, en dan is de gewijde avond gevuld met de muziek van de repeterende fanfare.

Maar de Jonkheid van de verschillende gehuchten heeft nog heel wat meer preparatieven gehad. Caestert, Breust en Eysden-kom hebben ieder hun eigen Jonkheid, met hun eigen kapitein, luitenant en vaandrighs, hun eigen heilige en zelfs hun eigen kleur. Ontmoet ge tijdens de kermis een jongeman met een keurig zijden wit strikje op zijn revers, dan is dat een jonkman van Caestert. Draagt hij een groen strikje, dan is hij van Eysden-kom en aan een blauw strikje herkent ge de ongetrouwde huwbare inboorlingen van Breust. De verschillende Jonkheden komen niet op elkanders terrein, zeker niet wanneer „met de bugel” [geldbuidel] rond gaan. De functies van kapitein, luitenant en zelfs van vaandrighs worden bij opbod verkocht en zo’n kandidaat voor het kapiteinschap heeft daar wel eens vijfen zeventig gulden voor over. Ook zij die de schutsheilige in de processie dragen, betalen daar iets voor. Het wil niet zeggen, dat deze de hele lange processieweg hun heiligenbeeld dragen, maar aan hún is althans de eer de heilige van zijn troon te halen in de kerk en naar buiten te voeren

Afb. 3. De jonkheden spelen een belangrijke rol bij het organiseren van de bronk. Op de afbeelding het Jonkheid van Eijsden met het beeld van hun patrones Sint-Christina tijdens de processie in 1939 op de overgang van de Raadhuisstraat naar de Breusterstraat (collectie SEV nummer 122).

in de bronk [lees: processie]. De Jonkheid van Caestert heeft Sinterklaas als beschermer. Zij zijn zeer fier op een prachtig antiek vaandel met die heilige erop, door de kasteelheer in vroeger eeuwen geschonken en vervaardigd door een Italiaans meester uit Turijn. Patroon van de Jonkheid van Breust is St. Martinus en van Eysden-kom St. Christina. Deze hebben ook mooie antieke sabels. Onder Eysden hoort ook nog de Jonkheid van Oost en Maarland, en die komen graag met de schutterij St. Sebastianus van Oost naar de Bronk.

Broonk-Zondag trekt de processie uit na de Mis van zeven uur. Zij begint in de kerk van Breust, heeft tegen tien uur Eysden-kom bereikt, waaraan weer Hoogmis is, en vandaar gaat de processie verder tot omstreeks half twee. Benedictie [priesterlijk zegen] met het Allerheiligste wordt gegeven in Breust, in Mariadorp, bij het Wit Huis [Withuis], aan alle grensklanten bekend, op Hoog en Laag Caestert, waar altijd een prachtig bloemtapijt gelegd is, bij Kläöske tegenover dokter Jacobs en voor Sjaak Theunissen.

De mooie stoet beschrijven? U kunt het zich voorstellen, de muziek van de "Roeje", [Koninklijke Harmonie Sainte-Cécile] en van de „Blouwwie" [Koninklijk Oude Harmonie van Eijsden] gaan er in mee, en de zusters [Ursulinen] met de meisjes van 't pensionaat [interne leerlingen van de zusters ursulinen]. De kamers [vreugdeknallen die met behulp van gietijzeren kruitkamers werden gegeneerd] donderen over geheel groot-Eysden en dan weet iedereen nauwkeurig in welk gehucht de benedictie gegeven wordt. Na de processie valt over Eysden een diepe rust. De mensen gaan thuis eten en dan is het alsof het hele naar wierook en sparre-groen geurende dorp slaapt. Alleen de boeren gaan om vier uur melken, maar voor de rest heerst er een ingetogen rust. Nergens wordt gedanst, er is geen muziek en ook de cafés zijn stil. Ook deze bijna sacrale rust van het Bronkdorp hoort bij de kermis [nogmaals lees: Bronk]. Het is alsof men in een merkwaardige eerbied voor de bronk de wegen waarlangs Ons Heer trok niet met uitgelatenheid wil verstoren. Van cultuur gesproken!

Afb. 4. 'Eysden is vermaard om zijn Cramignon'. Inwoners van Eijsden dansen de cramignon op de Vroenhof, begin 19de eeuw (collectie SEV nummer 226).

Maandag in de bleke prille ochtend, om vier uur wordt de trom al geroerd in alle gehuchten. Nu is het zaak vroeg klaar te komen. Tegen acht uur trekt de Jonkheid van Caestert met de harmonie, de Rode, naar de Mis in de kerk. Het bestuur is weer in vol ornaat, met hoge hoed, oranje sjerp om de zwarte slipjas en de sabel aan de zij. Het wordt geflankeerd door de vaandeldragers. Tijdens de offerande speelt de harmonie in de kerk een processiemars en gaat iedereen ten offer, waarbij hij vooraan in de kerk zijn bijdrage op de schaal deponert. Na de Mis trekt men naar het kerkhof. Hier wordt de lijst der overledenen van de Jonkheid afgelezen, en een salvo wordt over de graven gelost. Hetzelfde doet de Jonkheid van Breust, die om half negen Mis heeft en dan komt om negen uur de Mis van de Schutterij van Oost. De pastoor krijgt na afloop een serenade en voor hem wordt plechtig met de vaandels gezwaaid. Dit moet mooi gebeuren, en in de voorafgaande week hebben de vaandeldragers dit met veel geduld hier of daar in de wei staan oefenen. U kunt wel begrijpen, dat die morgen velen van de Jonkheid niet meer thuis komen, want het blijft niet

bij één serenade. En om vijf uur begint de Cramignon!

Eysden is vermaard om zijn Cramignon, die ook gedanst wordt in Visé en Lixe, in Eben-Eymael en in meerdere aangrenzende Waalse dorpen. De kapitein loopt voorop [de bronkmeid is van latere datum] met een bloemenruiker in de hand en in één lange sliert sluit daar het gehele gehucht bij aan. Men houdt elkaar bij de hand en er moet vooral geducht met de armen gezwaaid worden, hoe krachtiger hoe liever! In Lixe zagen we dat naast de kapitein een meisje liep in bruidskleed. Caestert [met de Rode] en Breust [met de Blauwe] houden ieder hun eigen Cramignon, en voor de vrede onder de volkeren is het beter, dat deze Cramignons elkaar niet ontmoeten. Soms komen ze aan de statiebuurt [Prins Hendrikstraat, Stationsplein, Wilhelminastraat] wel eens langs elkander door, en dan kan er wel eens spanning zijn wie van de twee de meeste mensen mee trekt, en de muziek speelt dan natuurlijk om het hardst tegen elkaar op. We troffen Maandag de Cramignon bij Wolfs-Tri-

Afb. 5. Op maandag wordt de cramignon in Breust en aan het Station gedanst. Opname Breust (Sint Martinusstraat), 1952 Collectie SEV nummer 197).

plet [nu Stationsplein 2; Chinees-Indisch restaurant Lan's Garden] waar men even pauzeerde voor een glas bier. Als plotseling de trom geroerd wordt, springt de Jonkheid recht en bij de inzet der muziek is het alsof iemand ergens een electrisch contact heeft ingestoken en dan barst het geweld los. De sliert danst en kronkelt en de jongens en meisjes rukken aan de armen alsof zij bij iedere zwaai hun buurmeisje of jongen in de lucht willen tillen. Zo danst de sliert, en het gaat met geweld door de huizen heen, vóór in en achter uit. De Cramignon trekt van vijf uur tot 's nachts twaalf. Het zijn niet alleen de jonge mensen, maar vooral op Dinsdag in Eysdenkom, ook de ouderen die worden aangegrepen door 't Cramignon-vuur. Met soevereine bruine gezichten staan de Ambonnezen (Sic!)[zij waren gehuisvest in het inmiddels afgebroken Capucijnenklooster te Breust] deze inboorlingendans te bekijken. Oververmoeid, schoenen kapot en voor acht dagen spierpijn, zo rolt de Eysdense Jonkheid die avond te bed. En een al wat kalmer Eysdenaar, vader van een stoet kinderen, bekent ons, dat in die Cramignon voor hem alles samengepakt zit van zijn dorpsjeugd, zijn eerste

vrijage, de onbeschrijfbare emoties en roerselen, die hart en ziel dronken van vreugde kunnen maken, om het nooit meer te vergeten, en vandaag zitten oud-Eysdenaren in Canada en Australië, bijten op hun nagels en pinken een onmannelijke traan weg, alleen om dat verre dorp met zijn Grote Bronk-processie, die ieder jaar hetzelfde is en zijn kermis, waarvan de stedingeling zegt, dat er eigenlijk niets te doen is. Ho maar! Voor het samenstellen van het hierna volgende overzicht van met name het midden- en kleinbedrijf van Eijsden, Breust, Caestert, Station, Maarland, Mariadorp, Oost, Withuis en Mesch in de periode ca. 1960-ca. 1970 werd gebruik gemaakt van de advertenties van de betreffende bedrijven en ondernemers zoals die zijn opgenomen in de feestgidsen die werden uitgegeven bij gelegenheid van de viering van het 90-jarig bestaan van de Koninklijke Oude Harmonie van Eijsden in 1964 en bij gelegenheid van de viering van het 90-jarig bestaan van de Koninklijke Harmonie Sainte Cécile in 1970. Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre de opsomming volledig is.

Het midden- en kleinbedrijf van Eijsden in de periode 1930-1970 (deel 2)

Henk J.L.M. Boersma

Het midden- en kleinbedrijf van Eijsden is in de voorbije decennia in sneltreinvaart uit het straatbeeld verdwenen. De tijd is voorbij dat in iedere straat een bakker, een slager, een winkel in 'koloniale waren' en een café waren gevestigd. In deel 1 van deze artikelenreeks (Uit Eijsdens Verleden nr. 130 (2031) pag. 23-40) werd geïnventariseerd welke bedrijven in de periode ca. 1930-ca. 1960 in Eijsden c.a. (en Mesch) hun waren en diensten aanboden. In dit deel blikken we terug op de bedrijven die in de periode ca. 1960-ca. 1970 actief waren. In het afsluitende deel 3 (voorzien voor Uit Eijsdens Verleden nummer 132) volgt een analyse van de beschikbare gegevens over de gehele periode die onderwerp van onderzoek is.

De afbeeldingen van de gereproduceerde advertenties kunnen in de originele bron groter of kleiner zijn. De bedrijven zijn per buurtschap en dorp per straat op huisnummer gegroepeerd voor zover dat mogelijk was. In een enkel geval was dat niet mogelijk en werd voor een pragmatische oplossing gekozen.

Eijsden

Eijsden (1964) - H. Schuyren. Tel. 483. REKKOLIMONADES. TRAPPISTENBIER. STELLA ARTOIS. Aan huis bezorgd.

Eijsden (1964) – Spaart bij de Gemeente-Spaarbank van Maastricht. De grootste Spaarbank van Zuid-Nederland. De Spaarbank met de volledige garantie van de Gemeente Maastricht. HOOFDKANTOOR: MARKT 17. Rijdende bijkantoren op standplaatsen in diverse Zuid-Limburgse gemeenten.

(Eijsden)(1970). Wij helpen U graag. Een greep uit ons dienstenpakket. Salarisrekening. Sparen. Persoonlijke lening. Vreemd geld. Reischeques. Effecten. Aandelen-Zekerheids-Plan. Verzekeringen. U bent welkom bij de Algemene Bank Nederland.

Bat

Bat 9 (1964). HOTEL „du Transvaal”. Tel. 04409-382. Attentie! Attentie! (...voor) een heerlijk kopje koffie, een lekker dineetje en een rustig en gezellig zitje aan de Maas. Tot een bezoek uitnodigend. Hotel „du Transvaal” aan de Maas.

Breusterstraat
Breusterstraat 17 (1964). Mich. Voncken-Lenaerts. Tel. 04409-238. Brandstoffen, olie en gas.

Breusterstraat 21 (1964). M. LIEGEOIS. Levensmiddelen-bedrijf, Manufacturen en Tabaksartikelen. Tel. 04409-396.

Breusterstraat 28 (1964). Om vlug en goed bediend te zijn moet U in Drogisterij „Albert” zijn.

Breusterstraat 35A (1970). Hub. Theelen-Dassen. Brood – Banketbakkerij en levensmiddelenbedrijf.

Brood - Banketbakkerij
en levensmiddelenbedrijf

Hub.
Theelen-Dassen

Breusterstraat A 35
Telefoon 708
EIJSDEN

Breusterstraat 35B (1970). Boerenleenbank. De bank voor iedereen. *Diverse spaarvormen *Alle verzekeringen *Privé-rekeningen *Hypotheeken *Vakantiereizen. Tel. 777 (3 lijnen).

Breusterstraat 38C (1970). Voor moderne coiffure

naar KAPSALON Gielissen-Aarts. Telefoon 480.

Voor
moderne coiffure
naar KAPSALON

GIELISSEN-AARTS
Breusterstraat 38 c - Telefoon 480

Cramignonstraat

Cramignonstraat 1 (1970). H. Prickaerts-Martens. Telefoon 04409-269. *Gas *Water *Sanitair *Ijzerwaren *Smederij.

H. Prickaerts-Martens
EIJSDEN
Cramignonstraat 1 - Telefoon 04409-269

- GAS
- WATER
- SANITAIR
- IJZERWAREN
- SMEDERIJ

Cramignonstraat 8 (1970). Kantoor Eijsden. De gemeente-spaarbank voor alle bankdiensten. O.a. groene betaalcheques, giro-rekeningen, alle verzekeringen, hypotheeken, persoonlijke leningen, buitenlandse geld, effecten-zaken.

Diepstraat

Diepstraat 6 (1970). Voor SFEER en GEZELLIGHEID „CLEJO” bar. FRITURE. Tel. 639. GOED VERZORGDE DRANKEN. Vanaf heden de allernieuwste platen in de „SEEBURG 1969” STEREO.

Voor SFEER en GEZELLIGHEID
„CLEJO” BAR
FRITURE, Diepstraat 6, Eijsden - Tel. 639
GOED VERZORGDE DRANKEN
Vanaf heden de allernieuwste platen in de „SEEBURG 1969” STEREO

Diepstraat 7 (1964). C.H. Habets-Rozenhout. Groenten, Fruit, Diepvriesproducten. Fris en prima fruit, gaat hier de winkel uit. Telefoon 04409-228.

Diepstraat 7 (1970). Groenten-Fruit-Diepvriesproducten-Delicatessen. C.H. Habets-Rozenhout. Telefoon 04409-228.

Groenten - Fruit
Diepvriesproducten - Delicatessen

C. H. HABETS-ROZENHOUT

Diepstraat 7 - EIJSDEN
Telefoon 04409-228

Diepstraat 11 (1970). H. Scheepers. Gas-water. Sanitair. Ook aanleg van Centrale verwarming. (eerder gevestigd in de Veldjesstraat).

H. SCHEEPERS
Diepstraat 11, Eijsden

Gas - water
sanitair

Ook aanleg van
Centrale verwarming

Diepstraat 12 (1964). Firma H. Puts. RADIO, TELEVISIE EN RIJWIELEN. Alle voorkomende reparaties aan huis. Tel. 04409-208.

Diepstraat 16 (1964). M. Gilissen-Kempener. Tel. 04409-356. Granen, Meel, Veevoeder-artikelen en Kunstmeststoffen. Uw aangewezen adres voor duiven-, vogels-, honden en kippenbenodigdheden.

Diepstraat 16 (1970). M. Gilissen-Kempener. Telefoon 356. Zaadhandel-Hengelsportartikelen en dierenbenodigdheden. Tuinbouwartikelen en bestrijdingsmiddelen.

M. Gilissen-Kempener
Diepstraat 16 EIJSDEN Telefoon 356

Zaadhandel - Hengelsportartikelen
en dierenbenodigdheden
Tuinbouwartikelen en bestrijdingsmiddelen.

Diepstraat 19 (1964). Voor eerste klas kwaliteit groente en fruit J. de Wijs.

Diepstraat 19 (1964). J. Duijckers-Partouns. Tel. 04409-266. Uw adres voor **TEXTIEL** en **KRUIDENIERS-WAREN**.

Diepstraat 19 (1970). Levensmiddelenbedrijf- chocolaterie - tabak - sigaren - sigaretten. Manufacturen - Mode-artikelen. J. Duijckers-Partouns. Tel. 264.

**Levensmiddelenbedrijf - chocolaterie
tabak - sigaren - sigaretten
Manufacturen - Mode-artikelen**

J. Duijckers-Partouns

Diepstraat 19, Eijsden - Tel. 264

Diepstraat 23 (1964). **RUND-, KALFS- en VARKENS-SLAGERIJ** J.H. Lucassen. Telefoon 04409-323.

Diepstraat 23 (1970). Rund-, Varkens- en Kalfsslagerij J.H. Lucassen. Telefoon 04409-323.

Rund-, Varkens- en Kalfsslagerij

J. H. Lucassen

Diepstraat 23 - Telefoon 04409-323
EIJSDEN

Diepstraat 26 (1964). F. Fonsaer. Tel. 04409-350. **BEGRAFENIS-ONDERNEMER**. Gelegenheid tot opbaren in onze rouwkapel.

Diepstraat 27 (1964). **AUTORIJSCHOOL „EIJSDEN”**. **BOVAG-RIJSCHOOL**. Fr. Notermans. Opleiding alle categoriën. Tel. 04409-412.

Diepstraat 28 (1964). Eugène v.d. Wall. Levensmiddelenhandel.

Diepstraat 28 (1970). Uw kruidenieren bakker. E. v.d. WALL

Uw kruidenier en bakker

E. v.d. WALL

Diepstraat 28 - EIJSDEN

Diepstraat 31 (1964). Café Geurten.

Diepstraat 31 (1970). **CAFÉ GEURTEN**.

CAFÉ GEURTEN

Diepstraat 31 - EIJSDEN

Diepstraat 35-61 (1964). Antennebouw N.H. Rethero en zonen. Tel. 04409-405 en 446.

Uw adres voor: T.V.-antennebouw, Constructie Masten, Centraal Antenne-systeem. Tevens uw adres voor Lei-, Dak, Lood- en Zinkwerken. **DE ZAAK VAN VER-TROUWEN**.

Diepstraat 35 (1970). Antennebouw Fa. N.H. Rethero en Zonen. Centrale Antenne Systemen. Philips. Te-wea. Tel. 04409-405 & 446.

Diepstraat 42 (1964). Van de Berg. Brood- en Banketbakkerij.

Diepstraat 44 (1964). Café-Friture L. PITERS. Specialiteit Frites.

Graaf de Geloeslaan

Graaf de Geloeslaan 7 (1964). Frijns-Paquaij. Dameskapsalon. Fruithandel en Dameskapster.

Kerkstraat

Kerkstraat 3 (1964). A. STEVENS. Brood- en banketbakkerij.

Kerkstraat 3 (1970). Voor beter **BROOD** en **BANKET** naar **BAKKERIJ A. STEVENS-HENQUET**. **NOG ALLES UIT EIGEN BAKKERIJ**. Nu ook **GESNEDEN ROGGEBROOD**.

Voor beter BROOD en BANKET

naar

BAKKERIJ A. STEVENS-HENQUET

Kerkstraat 3

NOG ALLES UIT EIGEN BAKKERIJ

Nu ook GESNEDEN ROGGEBROOD

Kerkstraat 4 (1964). Café-Restaurant-Slijterij Zaal Straet.

Kerkstraat 4 (1970). Manège BAR.

Kerkstraat 6 (1970). Jos. Prickaerts-Henquet. Alle installaties van gas, water, electriciteit. Gereedschapen-Huishoudelijke artikelen-Luxe Cadeau-artikelen-Merk-Speelgoed- Hang- en sluitwerk- Tuinmeubels-Gazonmaaiers-Koelkasten-Wasautomaten. Telefoon 04409-331.

Jos. Prickaerts-Henquet

Alle installaties van gas, water, electriciteit.

Gereedschappen - Huishoudelijke artikelen
Luxe Cadeau-artikelen - Merk-Speelgoed
Hang- en sluitwerk - Tuinmeubels - Gazon-
maaiers - Koelkasten - Wasautomaten

Kerkstraat 6 EIJSDEN Telefoon 04409-331

Kerkstraat 7 (1970). J. Stevens-Beijers. Doet Uw inkopen bij uw kruidenier DE SPAR.

J. STEVENS-BEIJERS

Doet Uw inkopen bij uw kruidenier

DE SPAR

Kerkstraat 7 - EIJSDEN

Kerkstraat 10 (1964). Voor alle Verzekeringen, Financieringen, Hypotheken naar J.G.H. Tossings.

Kerkstraat 12 (1964). Het adres voor prima vla en heerlijk gebak is: Banketbakkerij „HET WAPEN VAN EIJSDEN”. Tel. 04409-565. Specialiteit: eigengemaakte pralines.

Kerkstraat 12 (1970). BANKETBAKKERIJ Het wapen van Eijsden. G.M.J. Wolfs. Telefoon 565. Eigen gemaakt ijs.

BANKETBAKKERIJ

Het wapen van Eijsden

G. M. J. WOLFS

Kerkstraat 12 - Eijsden
Telefoon 565

Eigen gemaakt ijs.

Kerkstraat 12A (1970). FIJNE VLEESWAREN. Kwaliteitsslagerij H. Pinckaers-Tossings. Tel. 226. Uitsluitend eigen fabriikaat.

FIJNE VLEESWAREN

KWALITEITSSLAGERIJ
H. PINCKAERS-TOSSINGS

Kerkstraat 12 A - EIJSDEN - Tel. 226

Uitsluitend eigen fabriikaat.

Kerkstraat 16 (1964). Gebr. Prickaerts. Sanitair, Huishoudelijke artikelen, Radio, Televisie, Constructa wasautomaten. Tel. 331, b.g.g. 269.

Kerkstraat 20 (1964). W. Partouns. Het adres voor uw haarden, kachels, gasfornuizen en koelkasten, huishoudelijke artikelen, glas, porcelein, aardewerk en cadeau-artikelen. Water, gas en sanitair.

Kerkstraat 21 (1964). Firma L. Henquet. Tel. 04409-324. Groothandel BIER en FRISDRANKEN.

Kerkstraat 21 (1970). Fa. L. Henquet. Groothandel in Heineken Bier en alle soorten frisdranken o.a. Si-Si, limonades, Pepsi-Cola, Royal Club, tonic, B3 artikelen, 7 Up, Hero enz. Bestel en bel 324.

Fa. L. Henquet

Groothandel in Heineken Bier en alle soorten frisdranken o.a. Si-Si, limonades, Pepsi-Cola, Royal Club, tonic, B3 artikelen, 7 Up, Hero enz.

Bestel en bel 324

EIJSDEN - KERKSTRAAT 21

Kerkstraat 29 (1964). P.H. Peerboom. Kapper. Parfumerie. Tabakshuis. Gas- en benzine-aanstekers en andere rookartikelen. Speciaal adres voor HAARLAKKEN.

Mgr. Nolensstraat

Mgr. Nolensstraat 1 (1964). Voor een goed verzorgd kapsel naar Maison Jeanne. H. Homan-Schroen. Tel. 4409-355.

Prins Bernhardstraat

Prins Bernhardstraat 28 (1964). A. Rousch. Koloniale waren. Alle VEGÉ-artikelen met 10% korting. Tel. 04409-354.

Prof. Duboisstraat

Prof. Duboisstraat 25 (1970). HORLOGERIE J. Beyers. Uw adres voor mooie, degelijke en voordelige UURWERKEN. Alle horloges 2 jaar verzekerd tegen verlies en diefstal.

HORLOGERIE

J. Beyers

Prof. Duboisstraat 25
EIJSDEN

●
Uw adres voor mooie, degelijke
en voordelige **UURWERKEN**

Alle horloges 2 jaar verzekerd tegen verlies en diefstal

Schoolstraat

Schoolstraat 43 (1970). DRUKKERIJ PITERS. „de beste drukkers van eijsden”. Telefoon 04409-425.

Spauwenstraat

Spauwenstraat 1 (1964). J. Houtermans. Taxibedrijf voor binnen- en buitenland. Bruidsauto. Rijwielhandel. Tel. 04409-282.

Spauwenstraat 10 (1964). Gebr. Theelen. Brood- en Banketbakkerij. KOLONIALE WAREN.

Spauwenstraat 12 (1964). Bierkenners vragen GROLSCH trappistenbier van ouds bekend. Prima limonade van Aubel verkrijgbaar bij: P. RAMAKERS. Tel. 04409-242.

Raadhuisstraat

Raadhuisstraat 1 (1964). UTD-mengvoeder. Voert tot winst! Pluimveevoeder, rundveevoeder, varkensvoeder. Mengvoeder van U.T-Delfia. Akkrum-Delft-Hoogkerk-Maarssen. Uw leverancier in Eijsden: fa. F. Dassen en Zn. Tel. 04409-283.

Raadhuisstraat 2 (1964). Voor alle fijne vleeswaren naar SLAGERIJ Louis Wolfs.

Raadhuisstraat 2 (1970). Rund-, Kalfs-, Varkens- en Lamsslagerij H. Wolfs-Schreurs. Specialiteit in fijne Vlees- en Worstwaren. Moderne koelinrichting. Bestellingen worden zonder prijsverhoging aan huis bezorgd. Telefoon 203.

Rund-, Kalfs-, Varkens- en Lamsslagerij H. WOLFS-SCHREURS

Specialiteit in fijne Vlees-
en Worstwaren
Moderne koelinrichting

Bestellingen worden zonder prijsverhoging aan huis bezorgd.

Raadhuisstraat 2, EIJSDEN - Telefoon 203

Raadhuisstraat 6 (1970). Concordia Levensverzekering. * Laagste premie in Nederland * Premievrij aandeel in de winst * Halve premievrijstelling bij ziekte. Schadeverzekering. Minimaal 40% korting op uw autoverzekering * Zeer gunstige polisvoorwaarden * Coulante schaderegeling. Vertegenwoordiger voor Eijsden en omstreken: Gediplomeerd verzekeringsagent H.G. Charpentier. Tel. 537.

Concordia Levensverzekering

- ★ Laagste premie in Nederland
- ★ Premievrij aandeel in de winst
- ★ Halve premievrijstelling bij ziekte

Schadeverzekering

- ★ Minimaal 40 % korting op Uw autoverzekering
- ★ Zeer gunstige polisvoorwaarden
- ★ Coulante schaderegeling

Vertegenwoordiger voor Eijsden en omstreken:
Gediplomeerd verzekeringsagent

H. G. CHARPENTIER

Raadhuisstraat 6 - Tel. 537 - EIJSDEN

Ursulinenstraat

Ursulinenstraat 14 (1970). Voor douaneuw RIJLESSEN in Simca, groot of klein moet U bij Jo Gorissen zijn. AUTORISCHOOIJ. GORISSEN. Tel. 693.

Voor Uw RIJLESSEN in Simca, groot of klein
moet U bij Jo Gorissen zijn.

AUTORISCHOOIJ

J. GORISSEN

Ursulinenstraat 14 Eijsden - Tel. 693

Ursulinenstraat 26 (1970). LIMBURG'S meest ervaren leveranciers van EURO-kwaliteitsstro en geselecteerde natuurlijke meststoffen Joseph Peusens. Telefoon 04409-638.

LIMBURG'S meest ervaren leverancier van EURO-kwaliteitsstro en geselecteerde natuurlijke meststoffen

Joseph Peusens

Ursulinenstraat 26 EIJSDEN Telefoon 04409-638

Veldje

Veldje 1 (1964). Koloniale waren – Textiel - Pension. Victor Meertens-Claessens.

Veldje 1 (1970). UW ADRES voor Kruidenierswaren, Textiel en Rookartikelen. V. MEERTENS-CLAESSENS. Telefoon 395.

*UW ADRES voor Kruidenierswaren,
Textiel en Rookartikelen:*

V. MEERTENS-CLAESSENS

Veldje 1 EIJSDEN Telefoon 395

Veldjesstraat

Veldjesstraat 6 (1964). H. Scheepers. LOOD-, ZINK- en SANITAIRE-INSTALLATIE. Telefoon 04409-268. (later gevestigd in de Diepstraat).

Vogelzang

Vogelzang 10 (1964). Gebr. FONSAER. Levensmiddelen. Bakkerij. Tabaksartikelen.

Vroenhof

Vroenhof 1 (1964). Schoenenmagazijn SIMONS. Tel. 04409-414. REPARATIES en SCHOENEN.

Vroenhof 1 (1970). Het adres voor betere MERKSCHOENEN en REPARATIES. SIMONS Schoenenmagazijn.

Het adres voor betere

MERKSCHOENEN en REPARATIES

SIMONS

Schoenenmagazijn

Vroenhof 1 – EIJSDEN

Vroenhof 2 (1964). Kapsalon Henriëtte. Het oude adres voor een goede haarverzorging.

Vroenhof 2 (1970). Dameskapsalon HENRIËTTE THEUNISSEN. Het adres voor een goede HAARVERZORGING. Telefoon 406.

Dameskapsalon

HENRIËTTE THEUNISSEN

Het adres voor een goede
HAARVERZORGING

Vroenhof 2 – Telefoon 406 – EIJSDEN

(Vroenhof 8)(1964). Bar-Café De Raedskelder. Beleefd aanbevelend H. v.d. Boorn.

Vroenhof 8 (1970). Voor Uw AUTO-RIJLESSEN Rij-school H. van de Boorn. Tel. 04409-424.

Voor Uw AUTO-RIJLESSEN

Rijschool

H. van de Boorn

Vroenhof 8 Eijsden Tel. 04409-424

Vroenhof 15 (1964). Gootjes-v.d. Velde. Dames-, heren- en kinderconfectie. Woning-textiel en meubelen. Telefoon 04409-364.

Vroenhof 15 (1970). Fa. Gootjes-v.d. Velde. Telefoon 364. Grote sortering Dames-, Heren- en kinderconfectie. Tevens complete verzorging van Uw Woning-textiel en Vloerbedekking.

Fa. Gootjes-v.d. Velde

Vroenhof 15 - Telefoon 364

Grote sortering

Dames-, Heren- en Kinderconfectie

Tevens complete verzorging van Uw

Woningtextiel en Vloerbedekking

Wilhelminastraat

Wilhelminastraat 4 (1970). J. Wolters-Theunisz. Textiel en woninginrichting. Telefoon 667.

J. Wolters-Theunisz

TEXTIEL EN WONINGINRICHTING

WILHELMINAstraat 4 - EIJSDEN

TELEFOON 667

Wilhelminastraat 6 (1964). J. Partouns-Liegeois. Schoenhandel.

(Wilhelminastraat)(1964). Fruitveiling „EIJSDEN”. Heren aanvoerders, voert uw fruit aan bij: Fruitveiling „EIJSDEN”. (n.b. Er was ook een fruitveiling in Gronsveld (1964): DE VRIJE BOER veilt zijn fruit bij een VRIJE VEILING).

Wilhelminastraat 7 (1964). Spaart bij de BOERENLEENBANK. De spaarbank voor iedereen!

Wilhelminastraat 7 (1970). Het vertrouwde adres voor goed Schilder- en Behangwerk. Tevens alles voor de doe-het-zelver en deskundige voorlichting. SCHILDERSBEDRIJF P.H. Mertens & Zn. Telefoon 610.

Het vertrouwde adres voor goed

**Schilder- en
Behangwerk**

Tevens alles voor de
doe-het-zelver
en deskundige voorlichting.

SCHILDERSBEDRIJF
P. H. Mertens & Zn

Wilhelminastraat 7, Eijsden — Telefoon 610

Wilhelminastraat 17 (1964). VIVO W. v.d. Venne. Koloniale waren, vleeswaren en tabaksartikelen.

Wilhelminastraat 23 (1964). Voorelektrische apparaten GEBR. WOLFS. Radio, t.v., wasautomaten, koelkasten.

Wilhelminastraat 23 (1970). Kleuren- en zwart-wit televisie, Radio's. Stofzuigers en alle elektrische apparaten, Verlichting. Uw adres GEBR. WOLFS. Tel. 327.

Wilhelminastraat 32 (1964). J.C. Claessens-Henquet. BROOD- en BANKETBAKKERIJ. Kruidenierswaren.

Wilhelminastraat 32 (1970). Bakkerij Jean Claessens-Henquet. Brood en banket.

BAKKERIJ
JEAN CLAESSENS-HENQUET

Brood en banket

Wilhelminastraat - Eijsden

Wilhelminastraat 37 (1964). Guill. Theunissen. Alle pharmaceutische- en verplegingsartikelen. Parfumeriën en cosmetische artikelen. Betere genre byouteriën.

Wilhelminastraat 37 (1970). DROGISTERIJ G. THEUNISSEN. Pharmaceutische- en verplegingsartikelen. Foto- en filmcamera's. Rolfilm en toebehoren. Beter genre byouteriën. Depositare cosmetica „Lancôme”, „Well's”, „Inka”, „Ponds”, „Three-Flowers” enz.

Corsetterie-afdeling.

DROGISTERIJ G. THEUNISSEN

Wilhelminastraat 37, Eijsden

Pharmaceutische- en verplegingsartikelen

**Foto- en filmcamera's
Rolfilm en bijbehoren**

Beter genre byouteriën

**Depositare cosmetica „Lancôme” „Well's”
„Inka” „Ponds” „Three-Flowers” enz.**

Corsetterie-afdeling

Wilhelminastraat 44 (1964). W. Theunissen-Henquet. Bloemen en planten.

Wilhelminastraat 44 (1970). Voor bloemen en planten naar BLOEMISTERIJ „De Winhof”. W. Theunissen-Henquet. Telefoon 04409-393.

Voor bloemen en planten
naar BLOEMISTERIJ

„De Winhof”

W. Theunissen-Henquet

EIJSDEN — Telefoon 04409-393

Wilhelminastraat 46 (1964). Gielissen-Aerts. Rijks-ge диплоmeerd Dameskapster.

Wilhelminastraat 46 (1970). Voor een vakkundige HAARVERZORGING. Tevens grote keuze in Pruiken en Haarstukken naar Salon „Chic”. M. Wolfs-Seising. Tel. 04409-476. EIGEN HAARIMPORT.

Voor een vakkundige HAARVERZORGING
Tevens grote keuze in

Druiken en Haarstukken

naar

Salon „Chic”
M. WOLFS-SEISING

Wilhelminastraat 46 Tel. 04409-476
EIJSDEN

EIGEN HAARIMPORT

Wilhelminastraat 47 (1964). Bakkerij Jeukens. Koloniale waren.

Wilhelminastraat 47 (1970). BAKKERIJ G. JEUKENS.

BAKKERIJ G. JEUKENS

Wilhelminastraat 47 - Eijsden

Wilhelminastraat 48 (1964). J. Theunissen-Machiels. BOOM- en BLOEMKWEKERIJ en ZAADHANDEL.

Wilhelminastraat 48 (1970). J. THEUNISSEN-MACHEELS. Boom- en Bloemkwekerijen. Zaadhandel. Tel. 321.

J. THEUNISSEN-MACHEELS

**BOOM- EN BLOEMKWEKERIJEN
ZAADHANDEL**

Wilhelminastraat 48 Eijsden Tel. 321

Wilhelminastraat 51 (1964). M. Pachen-Wolfs. Aannemer. Tel. 04409-300.

Wilhelminastraat 51 (1970). Aannemersbedrijf H.M. PACHEN. * NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN. Ontwerpen en bouwaanvragen kunnen door ons worden verzorgd. DOE-HET-ZELF ARTIKELEN. Speciaal op werkdagen na 5 uur en zaterdag. Keuze

uit alle soorten board, decowal, schrootjes, kozijnen, deuren, keukenkasten, lijmen etc. Tel. 300.

Aannemersbedrijf **H. M. PACHEN**

● **NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN**

ontwerpen en bouwaanvragen kunnen door ons worden verzorgd.

● **DOE-HET-ZELF ARTIKELEN**

speciaal op werkdagen na 5 uur en zaterdag. Keuze uit alle soorten board, decowal, schrootjes, kozijnen, deuren, keukenkasten, lijmen etc.

Wilhelminastraat 51 - Tel. 300 - EIJSDEN

Wilhelminastraat 54 (1964). Firma H. KREEMERS en ZOON. Schildersbedrijf. Flexaverven, supralux verven, behangselpapier. Drogisterij-artikelen. Parfumerien, toiletartikelen, byouterien. Tel. 04409-373. Wilhelminastraat 54 (1970). Verf- Behang. DROGISTERIJ - PARFUMERIE. Joh. Kreemers. Tel. 373.

Verf - Behang

DROGISTERIJ - PARFUMERIE

Joh. Kreemers

Wilhelminastraat 54 - EIJSDEN - Tel. 373

Wilhelminastraat 56 (1964). Chocolaterie Volare. Specialiteit: Eigengemaakte Pralines. P. VLIEGEN. Tel. 04409-409.

Wilhelminastraat 56 (1970). Chocolaterie „Volare”. Eigen fabrikaat bonbons. P. VLIEGEN. Tel. 409.

Chocolaterie „Volare,,

EIGEN FABRIKAAT BONBONS

P. VLIEGEN

Wilhelminastraat 56 Tel. 409 Eijsden

Wilhelminastraat 58 (1964). Julien Wolfs-Weerts. HERENKAPPER.

Wilhelminastraat 59 (1964). SLAGERIJ J. HENQUET.

Uw adres voor: Fijne vleeswaren. Tel. 04409-308.
Wilhelminastraat 59 (1970). SLAGERIJ J. HENQUET.
Telefoon 04409-308.

SLAGERIJ J. HENQUET

Wilhelminastraat 59 – EIJSDEN
Telefoon 04409-308

Wilhelminastraat 61 (1964). DESSART woninginrichting. Tel. 04409-391. Uw speciaaladres voor: Bankstellen, Eethoeken, Slaapkamers, Matrassen, Gordijnen, Vloerbedekkingen, Luxaflex zongordijnen, enz. enz. en .... ANIMO-ZEGELS!

Wilhelminastraat 61-63-65 – Poortstraat (1970). Dessart INTERIEURVERZORGING EIJSDEN. Sinds 1905 ook UW speciaal-adres voor complete woninginrichting. Bezoekt vrijblijvend onze meubelshowroom. 50 m etalages!!!

Dessart INTERIEURVERZORGING EIJSDEN

Sinds 1905 ook UW speciaal-adres voor complete woninginrichting.
Bezoekt vrijblijvend onze meubelshowroom.
50 m etalages!!!

Wilhelminastraat 61-63-65 - Poortstraat
Telefoon 04409-391

Wilhelminastraat 67 (1964). Pleumekers-Huijnen. Brand's bieren. Café- en Slijterijbedrijf. Grote sortering wijnen.

Wilhelminastraat 70 (1964). Met een prima schoen en een lekkere sigaar Staan we altijd voor U klaar. M. Pachen en Zn.

Wilhelminastraat 70 (1970). TONNY PACHEN. Schoenen. Sportartikelen. Tabak en Sigaren. Tel. 04409-329.

TONNY PACHEN

Schoenen

Sportartikelen

Tabak en Sigaren

Wilhelminastr. 70 Tel. 04409-329 Eijsden

Wilhelminastraat 71 (1964). L.H. WOLFS. Dames- en Heren-kleermakerij. Herenmodeartikelen. De bekende „SETTERSET” dames nylonkousen. Uw adres voor de moderne heren-hemden „Bel-O-Fas” en Nylon. Tel. 04409-434.

Wilhelminastraat 72 (1964). Rund-, Kalfs- en Varkensslagerij G. Pachen-Habets. Specialiteit in fijne vleeswaren. Worstsoorten. Elektrisch gekoeld. Tel. 04409-386.

Wilhelminastraat 73 (1964). HOTEL-CAFE-FRITURE-RESTAURANT „MODERN”, waar U de gelegenheid wordt geboden voor een goede kop koffie of een lekker zakje patates frites. Tevens een goed zitje in ons gezellig café. CAFE HENRI PACHEN-STESSEN.
Wilhelminastraat 73 (1970). HOTEL-CAFE-RESTAURANT MODERN.

Bezoekt tijdens de feestweek

HOTEL-CAFE-RESTAURANT
MODERN

Wilhelminastraat 73 Eijsden

Wilhelminastraat 75 (1964). Transportbedrijf KLIPPERT en Zn. Transporten, binnen- en buitenland.

Wilhelminastraat 75 (1970). G.A. Hermans. Grossier in Rund-, Kalfs en Varkensvlees. Telefoon 04409-567. Telefoon Slachthuis Maastricht 04400-14913.

G. A. Hermans

Grossier in Rund-, Kalfs- en Varkensvlees

EIJSDEN

Wilhelminastraat 75

Telefoon 04409-567

Telefoon Slachthuis Maastricht

04400-14913

Wilhelminastraat 76 (1970). Café-Slijterij J. JEUKENS-BIESMANS. Uw adres voor: prima dranken. Tel. 384.

Café-Slijterij

J. JEUKENS-BIESMANS

Uw adres voor:

prima dranken

Wilhelminastraat 76, Eijsden / Tel. 384

Breust

Capucijnenstraat

Capucijnerstraat (!) 8 (1964). T.V.-Antennebureau Jeng Rethero. Tel. 04409-322. Zeer moderne bouwwijze. In diverse uitvoeringen. Tevens nog beperkt in voorraad zeer goede gebruikte antennes standaard zowel als roterend. Vergeet U vooral niet onze unieke keuringsdienst met rapporten voor iedere verzekerings-maatschappij.

Capucijnerstraat (!) 8 (1964). Palmyre Rethero-Warrier. Tel. 04409-322. Aannemersbedrijf dak-, lood- en zinkwerken. Reparaties zowel als nieuwbouw.

Emmastraat

Emmastraat (1970). SIROOPFABRIEK. VIC. JACOBS.

SIROOPFABRIEK

VIC. JACOBS

Emmastraat - Eijsden

Emmastraat 24 (1964). Boomkwekerij „BREUST”. J. en G. Theunissen. Telefoon 04409-398.

Emmastraat 24 (1970). Wilt u buiten het gewone als jasmijn, forsythia, spiræa enz. iets apart voor de tuin 'Boomkwekerij Breust'. J. & G. Theunissen. Tel. 04409-398.

Wilt U buiten het gewone als jasmijn, forsythia, spiræa enz. iets apart voor de tuin

'Boomkwekerij Breust'

J. & G. THEUNISSEN

Emmastraat 24, EIJSDEN - Tel. 04409-398

Julianastraat

Julianastraat (1970). TIMMERFABRIEK VOLKERS (v/h Fonsaer). Koloniale waren.

TIMMERFABRIEK VOLKERS

v/h Fonsaer

KOLONIALE WAREN

JULIANAstraat - EIJSDEN

Julianastraat 7 (1964). G. Paquaij en Zn. Brood- en Banketbakkerij. Koloniale waren. Tel. 04409-366.

Julianastraat 16 (1964). Fa. M. Peusens en Zoon. Fouragehandel en vrachtrijder. Tel. 04409-437.

Julianastraat 22 (1970). GULPEN BIER. Uit: goed voor U! UIT is IN bij bar-dancing Black and White. J. Plusquin. Prachtig interieur met exclusieve verlichting. Gezelligheid door intieme sfeer!

Julianastraat 36 (1964). Aannemer CREUWELS. Tel. 04409-352. Timmer- en aannemersbedrijf.

Julianastraat 81 (1970). Autorijschool en Taxibedrijf H. MEERTENS. Tel. 412.

AUTORIJSCHOOL EN TAXIBEDRIJF

H. MEERTENS

Julianastraat 81 Tel. 412 EIJSDEN

Kapittelherenstraat

Kapittelherenstraat 7 (1964). H. Voncken-Wolfs. Kwaliteitsslagerij. Telefoon 273. Specialiteit in fijne Worst- en Vleeswaren.

H. VONCKEN-WOLFS
KWALITEITSSLAGERIJ
Kapittelherenstraat 7 - EIJSDEN
Telefoon 273
*Specialiteit in fijne Worst-
en Vleeswaren*

Kapittelherenstraat 19 (1970). DOUANE AGENTSCHAP Adam Menten & Co. P.V.B.A. Belgische en Nederlandse formaliteiten. Kantoren te Mouland en Eijsden. Tel. 04409-378. (zie ook onder Withuis).

DOUANE AGENTSCHAP
Adam Menten & Co. P.V.B.A.
Belgische en Nederlandse formaliteiten
Kantoren te:
MOULAND Tel. (04) 79.12.00 - 79.15.35 Telex 04/561
EIJSDEN (Ned.) Kapittelherenstraat 19 - Tel. 04409-378

Oosterweg

Oosterweg (1964). Constructiebedrijf STAALBOUW-EIJSDEN.

Oosterweg 2 (1970). Staalbouw Eijsden. Telefoon 598.

Staalbouw Eijsden
Oosterweg 1 - Eijsden - Telefoon 598

Prins Hendrikstraat

Prins Hendrikstraat 2 (1964). J. Caelen-Henquet. Tel. 04409-281. Vloeibare en vaste brandstoffen.

Prins Hendrikstraat 10 (1964). J. Schwanen. Dames- en Heren-kleermaker. Tel. 04409-402.

Prins Hendrikstraat 30 (1964). NED. MIDDENSTANDS

SPAARBANK. Agentschap Eijsden. Agent H. Wolfs. De bank waar iedereen zich thuisvoelt. Rente 3 1/2%: Direct opvraagbare spaargelden. Rente 4%: zes maanden vast. NIEUWE SPAARDERS GRATIS 1e INLEG f 3,-.

Sint-Martinusplein

Sint-Martinusplein 5 (1964). Café HAENEN.
Sint Martinusplein 5 (1964). CHR. TOSSINGS. Zuivelhandel, melk, boteren kaas.
Sint-Martinusplein 5 (1970). Café-Restaurant TOSSINGS-HAENEN tevens ZUIVELHANDEL. Tel. 253.

Café-Restaurant
TOSSINGS-HAENEN
tevens ZUIVELHANDEL
St. Martinusplein 5 - Tel. 253 - BREUST-EIJSDEN

Sint-Martinusstraat

Sint-Martinusstraat 2 (1964). M. Waterval-Duizings. ZUIVELHANDEL en tevens alle FRISDRANKEN. Telefoon 04409-604.

M. Waterval-Duizings
ZUIVELHANDEL
en tevens alle FRISDRANKEN
St. Martinusstraat 2 EIJSDEN Telefoon 04409-604

Caestert - Hoog-Caestert

Kapelkesstraat

Kapelkesstraat 3a (1970). Internationaal Transportbedrijf J. KLIPPERT & ZN. Tel. 04409-421 & 580.

INTERNATIONAAL TRANSPORTBEDRIJF
J. KLIPPERT & ZN.
Kapelkesstraat 3a EIJSDEN Tel. 04409-421 & 580

Kapelkesstraat 11a (1964). P. Nijsten-Reintjens. Kuyperij- en Kistenfabriek. Sproeivaten.

Kapelkesstraat 34 (1970). J. Weijsen-Stevens. Levensmiddelenbedrijf. Chocolaterie. Tabak-sigaren-sigaretten.

J. WEIJSEN-STEVEN
Kapelkesstraat 34 - EIJSDEN

levensmiddelenbedrijf
chocolaterie
tabak - sigaren - sigaretten

Kapelkesstraat 36 (1964). Martin Warnier. Koloniale waren en Tabaks-artikelen.

Station

Prins Hendrikstraat

Prins Hendrikstraat 15 (1964). In elk huishouden groot en klein hoort HENQUET'S appelstroop te zijn. N.V. Siropfabriek Guill. Henquet. Telefoon 04409-221. Eijsden (1970). Appel- en perenstroop HENQUET. GH. N.V. Siropfabriek Guill. Henquet. Telefoon 04409-221 & 377.

APPEL- EN PERENSTROOP
HENQUET

N.V. SIROOPFABRIEK GUILL. HENQUET
EIJSDEN Telefoon 04409-221 & 377

Prins Hendrikstraat 17 (1964). Vleeswarenfabriek „HOLLANDIA” te Vivegnis – België. Importeur voor Nederland A. Colson. Tel. 04409-422.

Prins Hendrikstraat 37 (1970). Uw aandacht voor Hollandia vleeswaren. Vivegnis (België). Importeur voor Nederland: A. COLSON. Tel. 04409-422.

Uw aandacht voor

Hollandia vleeswaren
Vivegnis (België)

Importeur voor Nederland:

A. COLSON
Pr. Hendrikstraat 37 Eijsden
Tel. 04409-422

Stationsplein

Stationsplein 3 (1964). ROTTERDAMSCHER BANK N.V. Correspondenten over de gehele wereld. 352 vestigingen in Nederland. Kantoor te Eijsden: Stationsplein 3. Tel. 271. Geopend van ma t/m vrij van 9-12 uur. Credieten voor handel (ook voor de middenstand) en industrie, alsmede voor landbouw en veeteelt, effecten, coupons, open-bewaargeving, rekening courant, persoonlijke leningen, safe-inrichting, deviezen, documenten. ALLE VERZEKERINGEN. Huurkoop-financiering. Stationsplein 3 (1970). De deuren van de AMRO BANK staan wijd voor u open. Met haar ruim 600 kantoren is deze bank voor vrijwel iedereen in Nederland bereikbaar. In al deze kantoren staan de Amro-medewerkers klaar om de partikulier en de zakenman op DESKUNDIGE wijze bij de regeling van al hun financiële zaken behulpzaam te zijn. In EIJSDEN aan het Stationsplein beschikt de Amro bank over een modern kantoor. Open er Uw gezins- of zakenrekening. Voor elke vorm van: krediet, sparen, verzekeringen enz. enz. heeft deze Bank een goed gefundeerd advies. Loop eens binnen bij de AMRO BANK. Amsterdam-Rotterdam Bank.

Stationsplein 4 (1970). Voor SCHILDER- en BEHANGWERK Schildersbedrijf Van der Mullen. Telefoon 552.

Voor **SCHILDER- en BEHANGWERK**

Schildersbedrijf
Van der Mullen

Stationsplein 4 - Eijsden - Telefoon 552

Stationsstraat

(Stationsstraat) (1964). KONINKLIJKE MAASTRICHTSCHE ZINKWIT-MAATSCHAPPIJ N.V. Eijsden.

(Stationsstraat) (1970). ZINKOXYDE. Indirekt, loodvrije kwaliteiten. Direct, loodvrije kwaliteiten. Direct, lichtelijk loodhoudende kwaliteiten. LITOPHONE. Voor alle doeleinden in de verf- en lakindustrie. BLANC FIXE. CALCIUM SILIKAAT. MAGNESIUM SILIKAAT. KIEZELZUUR. CADMIUM. Koninklijke Maastrichtsche Zinkwit-Maatschappij N.V.. Teleggramadres: ZINKWIT EIJSDEN. Telefoon: Eijsden 344. Telex: 56057.

(Stationsstraat) (1970). FIAT. Waarom een FIAT (?). Uitverkoren auto van de jaren 1967 - 1969. Dus waarom een risico. Voor iedere beurs een auto. FIAT - EIJSDEN. Jean Brouwers.

Stationsstraat 3 (1964). Alles op het gebied van BROMFIETSEN EN RIJWIELEN. BROMFIETSEN met I.L.O.-, SACHS-, ZUNDAPP- en HONDA-motoren (keuze uit 30 stuks). RIJWIELEN, GAZELLE, UNION, MAGNEET en SIMPLEX (keuze uit 70 stuks). H. BROUWERS. Tel. 04409-202.

Stationsstraat 3 (1970). BROMFIETSEN. Peugeot - Vespa - Sparta - Zündapp - Kreidler-floret. RIJWIELEN. Gazelle - Union - Simplex - Peugeot. Keuze uit honderd stuks. H. BROUWERS. Tel. 04409-202.

BROMFIETSEN

Peugeot - Vespa - Sparta - Zündapp
Kreidler-floret

RIJWIELEN

Gazelle - Union - Simplex - Peugeot

Keuze uit honderd stuks.

H. BROUWERS

Stationsstraat 3, Eijsden - ☎ 04409-202

Stationsstraat 11 (1964). J.H. SPRONCK. Koloniale waren. Groente en Fruit.

Stationsstraat 12 (1964). Voor een goed glas bier naar Café Musica.

Stationsstraat 14 (1964). De nieuwste modellen 1964 D.K.W.-, BATAVUS en FONGERS-bromfietsen IN ALLE KLEUREN, IN ALLE UITVOERINGEN. L. GADET. De beste merken fietsen en bromfietsen.

Stationsstraat 14 (1970). DKW - BATAVUS - MOBYLETTE, rijwiel en bromfiets vanaf f. 419,-. Reparatie-inrichting. L. GADET-DASSEN. Tel. 365.

DKW - BATAVUS - MOBYLETTE
rijwiel en bromfiets vanaf f. 419,-

Reparatie-inrichting

L. GADET-DASSEN

Stationsstraat 14 Tel. 365 EIJSDEN

Stationsstraat 18 (1970). MUZIEKLIEFHEBBERS. Speciaal voor U: Wie kritisch luistert naar supérieure weergave techniek, wie stijlbewust kijkt naar rijke vormgeving, dus naar totale perfectie, voor hen hebben wij speciaal een Hifi-kombinatiewand geïnstalleerd, waar U alles, maar ook alles kunt horen en zien op het gebied van Hifi-versterkers en Tuners.

Platenspelers - bandrecorders - boxen. ELECTRO BROUWERS. Tel. 04409-202

MUZIEKLIEFHEBBERS

Speciaal voor U:

Wie kritisch luistert naar supérieure weergave techniek, wie stijlbewust kijkt naar rijke vormgeving, dus naar totale perfectie, voor hen hebben wij speciaal een Hifi-kombinatiewand geïnstalleerd, waar U alles, maar ook alles kunt horen en zien op het gebied van Hifi-versterkers en Tuners.

Platenspelers - bandrecorders - boxen

ELECTRO BROUWERS

Stationsstraat 18, EIJSDEN - Tel. 04409-202

Stationsstraat 20 (1964). Bezoekt de ARISTO-BAR. Stationsstraat 20 (1970). Het lekkerste en best verzorgde bier drinkt U in de „Aristo” bar. A. Spauwen-Ubachs.

Het lekkerste en best verzorgde bier drinkt U in de

„Aristo” bar

Stationsstraat 20, Eijsden

A. SPAUWEN-UBACHS

Maarland

Hoogstraat

Hoogstraat 15 (1964). W. v.d. Berg. Brood- en Banketbakkerij.

Sint-Jozefstraat

Sint-Jozefstraat 5 (1964). Voor al uw verzekeringen de O[nderlinge].V[erzekerings].M[aatschappij]. Plaatselijke correspondent J. PINXT. Tel. 04409-246.

Sint-Jozefstraat 11 (1970). Voor al uw verzekeringen INTERPOLIS L.V.M. Financiering wordt ook door ons verzorgd! Pl.[aatselijk] Vertegenwoordiger: J. PINXT. Telefoon 04409-246.

Voor al Uw verzekeringen

INTERPOLIS L.V.M.

Financiering wordt ook door ons verzorgd!

pl. Vertegenwoordiger: J. PINXT
St. Jozefstraat 11 - Telefoon 04409-246
OOST-MAARLAND-EIJSDEN

Sint-Jozefstraat 26 (1964). J.H. Tossings-Thijssen. M[eeeste]r. Schilder. Behang, glas, borstelwerk. Tel. 04409-487.

Rijksweg

Rijksweg 36 (1964). Gebr. Doumen. AANNEMERSBEDRIJF. Tel. 04409-353.

Rijksweg 36 (1970). Voor Nieuwbouw en Verbouw Bouwbedrijf GEBR. DOUMEN. Telefoon 04409-353.

Voor

NIEUWBOUW

en

VERBOUW

Bouwbedrijf
GEBR. DOUMEN
Rijksweg 36, Eijsden
Telefoon 04409-353

Mariadorp

O.L. Vrouweplein

O.L. Vrouweplein 3 (1964). BROOD- EN BANKETBAKKERIJ J. van Reij-Simons. Tel. 04409-284. Kwaliteit is onze reclame!

Rijksweg

Rijksweg 1 (1964). Voor een goed glas bier of een grote borrel naar CAFE-BAR CHEZ HETTY. J.L. van Reij-Lebon. Telefoon 04409-415. Tevens vindt U in onze slijterij alle soorten binnen- en buitenlandse dranken.

Rijksweg 1 (1970). BAR-DANCING - ANNEX SLIJTERIJ „Monopool”. Telefoon 04409-415. Zeer geschikt voor het houden van partijen, familiefeesten en bruiloften. Keuken en alle benodigdheden aanwezig.

BAR-DANCING - ANNEX SLIJTERIJ

„Monopool”

Rijksweg 1 EIJSDEN Telefoon 04409-415
Zeer geschikt voor het houden van
partijen, familiefeesten en bruiloften
Keuken en alle benodigdheden aanwezig

Rijksweg 3 (1964). Uw Centralkruidentier P.H. Dubois-van Reij. Kwaliteit is onze reclame. Telefoon 04409-443.

Rijksweg 10 (1964). H. Stessen-Reintjens. Rund-, Kalfs- en Varkensslagerij. Specialiteit in fijne vleeswaren. Tel. 04409-230.

Rijksweg 12 (1964). J. PAQUAIJ. Koloniale waren.

Rijksweg 14 (1964). L. LEMMENS. Uw adres voor 1e kwaliteit sigaren. O.a. La Paz.

Oost

Catharinastraat

Catharinastraat 2 (1964). Café-Friture H. Notermans.

Dorpsstraat

Oost (1964). Taxi-bedrijf en Bakkerij Guill. Paquay. Dorpsstraat 1 (1970). L.J. Paquay. Telefoon 343. BAKKERIJ. TAXI-BEDRIJF. Speciaal ziekenvervoer en bruiloften.

L.J. PAQUAY
Dorpsstraat 1, OOST-EIJSDEN
Telefoon 343

BAKKERIJ

TAXI-BEDRIJF
Speciaal ziekenvervoer
en bruiloften.

Dorpsstraat 3 (1964). Voor een goed getapt glas bier en een heerlijke borrel moet je bij Jeanny en Colla zijn. Café-Restaurant-Slijterij Cerfontaine. Wij verzorgen uw bruiloften en feesten.

Dorpsstraat 3 (1970). Houdt U van een gezellig borreluurtje of van een goed verzorgd glas bier? Dan naar Café-Restaurant CERFONTAINE. Tel. 209. Zaal ter beschikking voor vergaderingen-bruiloften-feestjes.

Houdt U van een gezellig borreluurtje of van een goed verzorgd glas bier? Dan naar Café-Restaurant

CERFONTAINE

Dorpsstraat 3 OOST-EIJSDEN Tel. 209

Zaal ter beschikking voor
vergaderingen - bruiloften - feestjes

Industrie-terrein Oost

Industrie-terrein Oost (1970). Colombo-Rubber. Fabrieken van technische Rubberartikelen. Hoofdkantoor: MAASTRICHT - Hertogsingel 1. Fabrieken: Industrie-terrein Oost te Eijsden; Grivegnée-lez-Lièhe België. De ARISTOCRATIE van de Rubberwereld.

Kloppenbergweg

Kloppenbergweg 12 (1964). AUTO- EN MOTORRIJ-
SCHOOL La Blanche N.V. Opleiding voor alle rijbe-
wijzen tevens Auto-verhuur zonder chauffeur. Tel.
04409-383.

Kloppenbergweg/hoek Catharinastraat (1964). SER-
VICE-STATION A. v.d. Cruys. Tel. 536.

Parrestraat

Parrestraat 18 (1964). Brood- en banketbakkerij J. v.d.
Berg. Tel. 04409-306.

Putstraat

Putstraat 8 (1964). G.H. Rousch. SCHUIMRUBBER
EN SCHUIMPLASTIC in alle maten en dikten.

Putstraat 21 (1964). CAFÉ-RESTAURANT G. Wolfs-van
Neer.

Putstraat 41 (1970). Voor een goed glas bier, borrel
of wijn, moet je in CAFÉ WOLFS zijn. Brands bieren.
Beleefd uitnodigend Ger en Mia. G. Wolfs. Ook Uw
adres voor: Vergaderingen-bruifloften.

Voor een goed glas bier, borrel of wijn, moet je in
CAFÉ WOLFS zijn.

BRANDS BIEREN

Beleefd uitnodigend Ger en Mia.

G. Wolfs, Putstraat 41, Oost-Eijsden

Ook Uw adres voor: **Vergaderingen - bruifloften**

Putstraat 23 (1964). N. JANSSEN-KEVERS. Telefoon
04409-440. Brandstoffenhandel. Koloniale waren
„De Spar”.

Putstraat 43 (1970). Voor al Uw BRANDSTOFFEN
Olie-Kolen-Petroleum naar N. Janssen. Telefoon 440.
Scherpe prijzen.

Voor al Uw BRANDSTOFFEN

OLIE - KOLEN - PETROLEUM

naar **N. JANSSEN**

Putstraat 43 - OOST-EIJSDEN
Telefoon 440

SCHERPE PRIJZEN.

Withuis

Withuis

Withuis 4 (1964). HOTEL „La Maison Blanche”. J. Crou-
sen. Tel. 4409-338.

Withuis 5 (1964). GEBR. PINCKAERS. Telefoon
04409-250. GRAAN- EN KUNSTMESTHANDEL.
(Withuis)(1970). Gebr. Pinckaers. Granen - Meel -
Kunstmeststoffen. Tevens verkrijgbaar de bekende
Teurlings mengvoeders. Hoog in kwaliteit en concu-
rrend in prijs. Tel. 250.

Gebrs. Pinckaers

Granen - Meel - Kunstmeststoffen

Tevens verkrijgbaar de bekende
Teurlings mengvoeders

Hoog in kwaliteit
en concurrerend in prijs.

Tel. 250 - Withuis - EIJSDEN

Withuis 6 (1964). GARAGE en SERVICE-STATIONS A.
v.d. Cruys. Tel. 536. CALTEX-SERVICE. SIMCA. VOLVO.
Withuis 6 (1970). Autobedrijf v. d. Cruys. Tel 451. Dea-
ler voor SIMCA en VOLVO. Personenautomobielen
voor: Maastricht, Eijsden, Gronsveld, Gulpen en om-
streken. Tevens: Tongerseweg 146 te Maastricht. Tel.
10053.

Autobedrijf v. d. CRUYS

Withuis 6 - EIJSDEN - Tel. 451

Tongerseweg 146 - MAASTRICHT - Tel. 10053

Dealer voor:

SIMCA

en

VOLVO

personenautomobielen voor:

Maastricht, Eijsden, Gronsveld, Gulpen en
omstreken.

Withuis 8 (1964). ATTENTIE! ATTENTIE! Laat uw doua-
ne-formaliteiten Snel, goed en goedkoop verzorgen bij
de firma: S.H. Deliège-Dingena. Telefoon 04409-263.

Withuis (1970). Café LA MAISON BLANCHE. S.H. De-
liège. Tel. 04409-263.

CAFÉ

LA MAISON BLANCHE

S. H. DELIÈGE

Eijsden (L) - Tel. 04409-263

Withuis 22 (1964). M. v.d. Cruys-Walpot. Douaneformaliteiten voor Nederland en België. Tel. 04409-312. (Withuis)(1970). M. v.d. Cruys-Walpot. DOUANEFORMALITEITEN EIJSDEN. Telefoon 04409-526* [meerdere lijnen]. Telex 56166.

M. v.d. Cruys-Walpot

**DOUANEFORMALITEITEN
EIJSDEN**

●

Telefoon 04409-526* - Telex 56166

(Withuis)(1964). Café-Restaurant Terminus. EIJSDEN (grens).

Withuis 22 (1970). Bezoekt CAFÉ-RESTAURANT „Terminus”.

Bezoekt
CAFÉ - RESTAURANT

„Terminus”

Withuis 22, Eijsden

Withuis 26 (1964). J. Walpot en Zn. Begrafenis Onderneming. Tel. 04409-244.

(Withuis)(1970). EERSTE EIJSDENDE BEGRAFENIS-ONDERNEMING J. Walpot en Zn. Verzorging van begrafenissen in binnen- en buitenland – Opbaren in eigen rouwkamers – Levering van grafkisten en grafkransen. Lijkwagens staan ter beschikking. Telefoon 04409-244 en 388.

EERSTE EIJSDENDE BEGRAFENIS-ONDERNEMING

J. Walpot en Zn.

**Verzorging van begrafenissen in
binnen- en buitenland - Opbaren
in eigen rouwkamers - Levering
van grafkisten en grafkransen
Lijkwagens staan ter beschikking**

TELEFOON 04409-244 & 388   EIJSDEN

(Withuis)(1964). Internationale Expeditie-firma

MAISON MEERTENS. Algemene Expeditie- en Transportonderneming – Douaneagenten. Telefoon kantoor 04409-224 en 413. Telefoon privé 04409-389 en 254. Postchèque 98625. Dagelijks snelvervoer per auto van en naar België.

(Withuis)(1970). INTERNATIONALE EXPEDITEURS-FIRMA Maison MEERTENS. Algemene Expeditie- en Transportonderneming. Douaneagenten. Tel. 04409-577* [meerdere lijnen]. Telex 56155. Tel. 04408-386 Privé. Dagelijks snelvervoer per auto van en naar België en Luxemburg en alle landen van Europa.

Withuis (1964). Voor alle douaneformaliteiten ADAM MENTEN & Co. Withuis. Moelingen (zie ook onder Kapittelherenstraat 19).

(Withuis)(1964). DE GRENSWISSELKANTOREN N.V. voor Tourisme en Zakenreizen. GWK-change. 47 kantoren. Aankoop. Verkoop. OOK DES ZONDAGS. Sinds 1927.

Mesch

Mesch (1964). Café-Restaurant-Slijterij Van Hoven. Frisse dranken, prima borrel.

Heiweg

Heiweg 2 (1964). Café-zaal „De Waardhof”. Netteke en Geert.

Heiweg 2 (1970). CAFÉ „DE WAARDHOF”. *Bier *Frisdranken *Ijs. Gelegen aan de Mergellandroute. G. Koevoets-Weerts.

CAFÉ „DE WAARDHOF”

- ★ BIER
- ★ FRISDRANKEN
- ★ IJS

Gelegen aan de Mergellandroute

G. Koevoets-Weerts

Heiweg 2 – Mesch

Over de Stichting Eijdsens Verleden

De Stichting Eijdsens Verleden werd in 1975 opgericht door Jeanne Theunissen, Louise Reintjens-Jacobs, Sjef Warnier, Jean Piters, Jef Reintjens, Niek Eijck, René Huijnen, Paul Rutten, Rob Boersma, John Wiersma en Henk Boersma. Het bestuur is thans als volgt samengesteld: Bert Schutte, voorzitter (2011), Annie Aarts-Crousens, secretaris (2011), Theo Geurten, penningmeester (2010), en de leden Pierre Theunissen (2007) en Henk Boersma (1975).

De Stichting heeft ten doel het bevorderen van het historisch onderzoek betreffende Eijdsen, een en ander in de ruimste zin van het woord. Zij tracht dit doel te bereiken door het doen of laten doen van onderzoeken (historisch en archeologisch), zich in te zetten voor het behoud van zaken van cultuurhistorisch belang (gebouwen, straten, pleinen, begraafplaatsen), het verzamelen en beheren van zaken van cultuurhistorisch belang (kaarten, foto's, films, documenten, bidprentjes) en door het openbaar maken van onderzoeksresultaten.

Binnen de Stichting zijn op dit moment acht werkgroepen actief:

Werkgroep Redactie

De Werkgroep Redactie is verantwoordelijk voor de uitgave van *Uit Eijdsens Verleden*. De bedoeling is dat 3 à 4 keer per jaar een nummer verschijnt. Het eerste nummer verscheen in 1977. Daarnaast assisteert de Werkgroep Redactie bij het redigeren van boeken over Eijdsen die onder verantwoordelijkheid van de Stichting Eijdsens Verleden worden uitgegeven.

Momenteel bestaat de Werkgroep Redactie uit Guy Schroen, Gerard Venner en Henk Boersma (voorzitter). Correctiewerk wordt gedaan door Marie-Josée Jeukens-Corsius en Peter Schroen.

Bijdragen voor *Uit Eijdsens Verleden* en reacties over eerder verschenen nummers graag naar: hjlmboersma@ziggo.nl.

Werkgroep Collecties

De Werkgroep Collecties beheert en ontsluit de collecties van de Stichting Eijdsens Verleden. De collecties bestaan vooral uit boeken, tijdschriften, artikelen, archieven van derden, bidprentjes, foto's en historische voorwerpen. De Werkgroep streeft ernaar de collecties uit te breiden. Op dit moment omvatten de diverse collecties enige duizenden voorwerpen.

Momenteel bestaat de Werkgroep Collecties uit Bèr Pachens, Theo Misdorn en Pierre Theunissen (voorzitter).

De Werkgroep Beheer Fotocollectie

De Werkgroep Beheer Fotocollectie digitaliseert en ontsluit de collectie foto's van de Stichting Eijdsens Verleden. De collectie omvat inmiddels enige duizenden foto's die vooral gebruikt worden voor het illustreren van *Uit Eijdsens Verleden* en voor het inrichten van tentoonstellingen.

Momenteel bestaat de werkgroep uit Bèr Pachens, Annie Aarts-Crousens, Marie-Anne van der Crujjs, Bert Schutte, Miep Claessen, Theo Geurten en Pierre Theunissen (voorzitter).

Werkgroep Toponiemen

De Werkgroep Toponiemen legt de benamingen vast die door de eeuwen heen voor huizen, wegen en landerijen werden gebruikt en lokaliseert deze op (kaddaster)kaarten. Momenteel bestaat de werkgroep uit Pierre Theunissen (voorzitter), Jacques Warnier en Pierre Jeukens.

Werkgroep Bidprentjes

De Werkgroep Bidprentjes verzamelt en inventariseert bidprentjes van met name in Eijdsen overleden personen en van Eijdsenaren die elders overleden zijn. De gegevens op de bidprentjes worden gebruikt voor genealogisch onderzoek.

Momenteel bestaat de werkgroep uit Miep Claessen, Margriet Schroen-Rutten en Maria Spauwen-Vranken.

Werkgroep Website en PR

De Werkgroep Website en PR onderhoudt de website van de Stichting Eijdsens Verleden en de contacten met de pers en personen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Eijdsen.

Momenteel bestaat de werkgroep uit Guy Schroen, Miep Claessen en Bert Schutte.

Werkgroep Eijdsense Commercie

De werkgroep Eijdsense Commercie inventariseert bedrijven, bedrijfjes en eenmanszaken die sedert ongeveer 1850 in Eijdsen zijn of waren gevestigd.

Momenteel bestaat de werkgroep uit Theo Misdorn en Pierre Jeukens.

Werkgroep Onderzoek- en publicatiebegeleiding

De Werkgroep Onderzoek- en publicatiebegeleiding helpt personen op weg die geïnteresseerd zijn in onderzoek naar het rijke verleden van Eijdsen en helpt hen bij het vastleggen van hun resultaten.

Momenteel bestaat de werkgroep alleen uit Henk Boersma.

De werkgroepen komen meestal op woensdagavond van 19.30-22.00 uur in de even weken bij elkaar in de ruimten van de Stichting Eijdsens Verleden in het voormalige gemeentehuis (Ursulinenklooster) te Eijdsen. Interesse voor een van de activiteiten? We verwelkomen u graag!

In dit nummer:

Colofon

Aan den lezer

1

Henk J.L.M. Boersma, Schijfschieten te Breust in 1680

2

H.J.L.E. Duijsens †, Eijsdens toekomst als fruitland

5

Karel Mathijs [dr. M.A.F.C. Thewissen] †, Cramignon

11

Henk J.L.M. Boersma, Het midden- en kleinbedrijf van Eijsden
in de periode 1930-1970 (deel 2)

17

Over de Stichting Eijsdens Verleden

Voor een vakkundige HAARVERZORGING
Tevens grote keuze in

Pruiken en Haarstukken

naar

Salon „Chic”
M. WOLFS-SEISING

Wilhelminastraat 46 Tel. 04409-476
EIJSDEN

EIGEN HAARIMPORT